

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera întâi)

17 ianuarie 2013*

„Privilegiu și imunități — Membru al Parlamentului European — Decizie de ridicare a imunității — Activitate fără legătură cu funcția de deputat — Procedură de ridicare a imunității — Decizie de a nu apăra privilegiile și imunitățile — Dispariția interesului de a exercita acțiunea — Nepronunțare asupra fondului”

În cauzele conexe T-346/11 și T-347/11,

Bruno Gollnisch, cu domiciliul în Limonest (Franța), reprezentat de G. Dubois, avocat,

reclamant,

împotriva

Parlamentului European, reprezentat de R. Passos, de D. Moore și de K. Zejdová, în calitate de agenți,

pârât,

având ca obiect, pe de o parte, o cerere de anulare a unei decizii de ridicare a imunității reclamantului, adoptată de Parlamentul European la 10 mai 2011, precum și o cerere de despăgubiri pentru prejudiciul suferit de domnul Gollnisch cu această ocazie și, pe de altă parte, o cerere de anulare a unei decizii de a nu apăra imunitatea reclamantului, adoptată de Parlamentul European la 10 mai 2011, precum și o cerere de despăgubiri pentru prejudiciul suferit de reclamant cu această ocazie,

TRIBUNALUL (Camera întâi),

compus din domnii J. Azizi, președinte, și S. Frimodt Nielsen (raportor) și doamna M. Kancheva, judecători,

grefier: doamna C. Kristensen, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 10 iulie 2012,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: franceza.

Hotărâre

Cadrul juridic

Protocolul privind privilegiile și imunitățile

- 1 Articolul 8 din Protocolul nr. 7 privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene (JO 2010, C 83, p. 266, denumit în continuare „protocolul”) prevede:

„Membrii Parlamentului European nu pot fi cercetați, reținuți sau urmăriți datorită opiniilor sau voturilor exprimate în cadrul exercitării funcțiilor lor.”

- 2 Articolul 9 din protocol prevede:

„Pe durata sesiunilor Parlamentului European, membrii acestuia beneficiază:

- (a) pe teritoriul național, de imunitățile recunoscute membrilor Parlamentului propriei țări;
- (b) pe teritoriul oricărui alt stat membru, de exceptare privind orice măsură de detenție sau urmărire penală.

Imunitatea este valabilă inclusiv pe perioada deplasării la locul reuniunii Parlamentului European, cât și la întoarcere.

Imunitatea nu poate fi invocată în caz de flagrant delict și nici nu poate constitui o piedică pentru Parlamentul European de a ridica imunitatea unuia dintre membri.”

Regulamentul de procedură al Parlamentului European

- 3 Potrivit articolului 3 alineatul (6) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură al Parlamentului European (denumit în continuare „Regulamentul de procedură”), modificat în mai multe rânduri, în versiunea sa din martie 2011 (JO L 116, p. 1) aplicabilă *ratione temporis* litigiului:

„În cazul în care autoritățile competente ale statelor membre inițiază o procedură care ar putea conduce la invalidarea mandatului unui deputat, [p]reședintele le solicită o informare periodică privind stadiul acesteia. Președintele sesizează în legătură cu aceasta [comisia competentă pentru verificarea prerogativelor], la propunerea căreia Parlamentul poate adopta o decizie.”

- 4 Articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul de procedură prevede:

„Deputații se bucură de privilegiile și imunitățile prevăzute de [protocol].”

- 5 Articolul 6 din Regulamentul de procedură prevede:

„(1) În exercitarea competențelor sale în ceea ce privește privilegiile și imunitățile, Parlamentul urmărește în special conservarea integrității sale ca adunare legislativă democratică și asigurarea independenței deputaților în îndeplinirea atribuțiilor care le revin.

(2) Orice cerere adresată [p]reședintelui de o autoritate competentă a unui stat membru în vederea ridicării imunității unui deputat este comunicată în ședință plenară și trimisă comisiei competente.

(3) Orice cerere adresată [p]reședintelui de un deputat sau un fost deputat în vederea apărării imunității și privilegiilor este comunicată în ședință plenară și trimisă comisiei competente.

[...]

(4) În cazul în care un deputat este arestat sau privat de libertatea de circulație prin presupusa încălcare a privilegiilor și imunităților sale, [p]reședintele Parlamentului poate lua de urgență, după consultarea președintelui și a raportorului comisiei competente, o inițiativă vizând confirmarea privilegiilor și imunităților deputatului în cauză. Președintele Parlamentului comunică această inițiativă comisiei și informează Parlamentul cu privire la aceasta.”

6 Articolul 7 din Regulamentul de procedură prevede:

„(1) Comisia competentă examinează fără întârziere și în ordinea în care i-au fost prezentate cererile de ridicare a imunității sau de apărare a imunității și privilegiilor.

(2) Comisia prezintă o propunere de decizie prin care se recomandă adoptarea sau respingerea cererii de ridicare a imunității sau de apărare a imunității și privilegiilor.

(3) Comisia poate solicita autorității interesate furnizarea tuturor informațiilor și precizărilor pe care le consideră necesare pentru a stabili dacă este cazul să se ridice sau să se apere imunitatea. Deputatul în cauză are posibilitatea să ofere explicații, poate prezenta toate documentele și mijloacele de probă scrise pe care le consideră pertinente și poate fi reprezentat de un alt deputat.

[...]

(6) În cazurile de apărare a unui privilegiu sau a unei imunități, comisia precizează dacă circumstanțele constituie un obstacol de ordin administrativ sau de altă natură în ceea ce privește, pe de o parte, libertatea de circulație a deputaților care se deplasează către sau dinspre locul de reuniune a Parlamentului sau, pe de altă parte, exprimarea unei opinii sau a unui vot în exercitarea mandatului, sau dacă se încadrează în aspectele prevăzute la articolul [9] din [protocol] care nu se află sub incidența dreptului intern și prezintă o propunere prin care invită autoritatea în cauză să tragă concluziile care se impun.

(7) Comisia poate emite un aviz motivat privind competența autorității în cauză și admisibilitatea cererii, dar nu se pronunță în niciun caz asupra vinovăției sau nevinovăției deputatului sau asupra oportunității sau inoportunității urmăririi penale a deputatului pentru opiniile sau actele care îi sunt imputate, chiar dacă examinarea solicitării îi permite comisiei să dobândească o cunoaștere aprofundată a cauzei.

(8) Raportul comisiei este înscris din oficiu la primul punct de pe ordinea de zi a primei ședințe care urmează depunerii acestuia. Nu se admit amendamente la propunerea sau propunerile de decizie.

Dezbaterea are ca subiect doar motivele pro și contra fiecărei propuneri de ridicare, menținere sau apărare a unui privilegiu sau a imunității.

Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 151, deputatul ale cărui privilegii sau imunități fac obiectul unei examinări nu poate interveni în dezbateri.

Propunerea sau propunerile de decizie conținute în raport sunt supuse la vot în cursul votării care urmează dezbaterii.

După examinarea de către Parlament, se procedează la vot separat pentru fiecare propunere conținută în raport. În cazul respingerii unei propuneri, decizia contrară se consideră adoptată.

(9) Președintele comunică imediat decizia Parlamentului deputatului în cauză și autorității competente a statului membru interesat și solicită să fie informat în legătură cu derularea procedurii și cu hotărârile judecătorești care se pronunță. Imediat după ce a primit aceste informații, [p]reședintele le comunică Parlamentului în forma pe care o consideră cea mai adecvată, dacă este necesar, după consultarea comisiei competente.

[...]

(11) Comisia tratează aceste chestiuni și examinează toate documentele primite cu cea mai mare confidențialitate.

[...]”.

7 Potrivit articolului 24 din Regulamentul de procedură:

„(1) Conferința președinților este compusă din [p]reședintele Parlamentului și președinții grupurilor politice. Președintele unui grup politic poate fi reprezentat de un membru al grupului din care face parte.

(2) Președintele Parlamentului invită unul dintre deputații neafiliați să participe la reuniunile Conferinței președinților, fără a avea drept de vot.

[...]”

8 Potrivit articolului 103 alineatul (4) din Regulamentul de procedură:

„Examinarea de către comisia competentă, în conformitate cu articolul 7, a cererilor cu privire la procedurile privind imunitatea se desfășoară întotdeauna cu ușile închise.”

9 Pe de altă parte, articolul 138 din Regulamentul de procedură prevede:

„(1) Orice propunere [...] fără caracter legislativ [adoptată] în comisie, în cazul în care mai puțin de o zecime dintre membrii comisiei votează împotriva textelor, [se înscrie] în proiectul de ordine de zi a Parlamentului pentru adoptarea fără amendamente.

Acest punct face obiectul unui vot unic, cu excepția cazului în care, înainte de întocmirea proiectului definitiv de ordine de zi, grupuri politice sau deputați în nume individual, reprezentând împreună o zecime dintre membrii Parlamentului, au cerut în scris autorizația de a depune amendamente, caz în care [p]reședintele stabilește termenul de depunere.

(2) Punctele înscrise în proiectul definitiv de ordine de zi în vederea votării fără amendamente nu mai formează obiectul unei dezbateri, cu excepția cazului în care Parlamentul hotărăște altfel, cu ocazia adoptării ordinii de zi la începutul perioadei de sesiune, la propunerea Conferinței președinților sau la cererea unui grup politic sau a unui număr de cel puțin 40 de deputați.

(3) În momentul întocmirii proiectului definitiv de ordine de zi a perioadei de sesiune, Conferința președinților poate propune înscrierea altor puncte fără amendamente sau dezbateri. La adoptarea ordinii de zi, Parlamentul nu poate reține astfel de propuneri în cazul în care un grup politic sau un număr de cel puțin 40 de deputați și-au manifestat în scris opoziția cu cel puțin o oră înainte de deschiderea perioadei de sesiune.

[...]”

10 Articolul 151 alineatul (1) din Regulamentul de procedură prevede:

„(1) Orice deputat care solicită să intervină pentru o chestiune de ordin personal intervine la încheierea dezbaterii punctului de pe ordinea de zi examinat sau în momentul adoptării procesului-verbal al ședinței la care se referă solicitarea de intervenție.

Vorbitorul nu are dreptul să se exprime asupra fondului dezbaterii, acesta având doar dreptul de a respinge fie remarcile din cursul dezbaterii care îl privesc personal, fie opiniile care îi sunt atribuite sau de a-și rectifica propriile declarații.”

Istoricul cauzei

11 Reclamantul, domnul Bruno Gollnisch, este deputat în Parlamentul European și consilier regional pentru regiunea Rhône-Alpes (Franța). Acesta este și președintele grupului Frontul Național în cadrul Consiliului regional pentru regiunea Rhône-Alpes.

12 La 3 octombrie 2008, grupul Frontul Național pentru regiunea Rhône-Alpes a redactat un comunicat de presă intitulat „«Afacerea fișelor» în regiune: ipocriții se revoltă”.

13 Acest comunicat avea următorul cuprins:

„Regiunea Rhône-Alpes a reacționat în mod violent la cererea de informații generale privind existența unor eventuale cereri de adaptare a programului de lucru pentru motive religioase care provin de la funcționarii care nu sunt creștini. Directorul general al serviciilor califică această cerere drept «contrară tuturor principiilor republicane care reglementează organizarea și funcționarea funcției publice în țara noastră». [Q. (președintele Consiliului regional pentru regiunea Rhône-Alpes)] consideră că această anchetă este șocantă din principiu. Este foarte comod și foarte generos, dar aceasta înseamnă să uităm actualitatea și să avem memoria puțin scurtă. A uita actualitatea, pentru că nu pare să fie creștini cei care «sărbătoresc» la sfârșitul unei perioade de «post» (în timpul zilei, recuperând fără grijă noaptea) prin spargeri, incendieri și distrugeri. A uita actualitatea, pentru că se pare că Romens nu a fost ars de creștini. A avea memoria scurtă, pentru că fișarea funcției publice, în 1902, a fost hotărâtă într-un scop «republican». A avea memoria scurtă, pentru că «blocul de stânga» era la putere, cu «le petit père Combes» și Waldeck-Rousseau. A avea memoria scurtă, pentru că lojele masonice, care făceau munca murdară, scriau fără grijă în dosare «trăiește ca soț împreună cu o femeie arabă», în deplină cunoștință de cauză. Este adevărat că Stânga intenționa atunci să lupte împotriva religiilor! Or, scopul său actual este de a susține invazia patriei noastre și distrugerea culturii și a valorilor noastre de către un islam căruia îi recunoaștem cu ușurință toleranța, respectarea drepturilor omului și libertatea acolo unde este la putere: Arabia Saudită, Iran, Sudan, Afganistan ... suburbiile noastre, și curând întreaga noastră țară, cu binecuvântarea Lojelor și a Stângii?”

14 În cadrul unei conferințe de presă care a avut loc la Lyon (Franța) la 10 octombrie 2008, reclamantul a confirmat, printre altele, că acest comunicat fusese redactat de persoane împuțernicite să se exprime în numele reprezentanților aleși ai grupului politic pe care îl conduce în cadrul Consiliului regional.

15 În urma unei plângeri din partea Ligii Internaționale împotriva Rasismului și Antisemitismului (LIIRA), la 22 ianuarie 2009, autoritățile franceze au început urmărirea penală împotriva unei persoane nenominalizate pentru instigare la ură rasială.

16 Prin scrisoarea din 9 iunie 2010, adresată președintelui Parlamentului European, reclamantul a solicitat acestuia să „adreseze un protest ferm autorităților franceze”. În scrisoarea amintită, reclamantul preciza că, la 4 iunie 2010, un judecător de instrucție din Lyon intenționase să îl aresteze cu ajutorul forțelor de poliție pentru a-l determina să se prezinte în fața sa. Reclamantul preciza că această „măsură de

constrângere [era] interzisă de Constituția franceză (articolul 26), precum și de Protocolul privind privilegiile și imunitățile din 1965 (în prezent articolul 9 din Protocolul nr. 7 anexat la tratat), în măsura în care magistratul în cauză [nu solicitase] ridicarea imunității [sale] parlamentare”.

- 17 La 14 iunie 2010, președintele Parlamentului European a anunțat, în ședință plenară, că primise din partea reclamantului o cerere de apărare a imunității și, în conformitate cu articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, a transmis această cerere Comisiei pentru afaceri juridice.
- 18 Prin scrisoarea din 25 octombrie 2010, primită de Parlamentul European la 3 noiembrie 2010, ministrul de stat, ministru al justiției și libertăților din Republica Franceză, a transmis președintelui Parlamentului European o solicitare de ridicare a imunității parlamentare a reclamantului, în temeiul unei cereri din 14 septembrie 2010 care provenea de la procurorul general de pe lângă cour d'appel de Lyon (Curtea de Apel din Lyon), pentru a continua examinarea plângerii îndreptate împotriva reclamantului și pentru a permite, dacă este cazul, trimiterea acestuia în judecată în fața instanțelor competente.
- 19 La 24 noiembrie 2010, președintele Parlamentului European a anunțat în ședință plenară că a primit o cerere de ridicare a imunității reclamantului și, în conformitate cu articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, a transmis această cerere Comisiei pentru afaceri juridice.
- 20 Domnul B. Rapkay a fost numit raportor pentru cele două dosare care îl priveau pe reclamant, și anume, pe de o parte, ridicarea imunității acestuia din urmă, precum și, pe de altă parte, apărarea imunității sale.
- 21 La 26 ianuarie 2011, reclamantul a fost ascultat de Comisia pentru afaceri juridice a Parlamentului European, atât în ceea ce privește cererea de apărare a imunității, cât și în ceea ce privește cererea de ridicare a imunității.
- 22 La 11 aprilie 2011, Comisia pentru afaceri juridice a adoptat o propunere de decizie a Parlamentului European prin care se recomandă ridicarea imunității reclamantului, precum și o propunere de decizie prin care se recomandă să nu se apere imunitatea acestuia.
- 23 În ședința plenară din 10 mai 2011, Parlamentul European a decis să ridice imunitatea reclamantului și, simultan, să nu apere imunitatea acestuia.
- 24 Decizia de ridicare a imunității reclamantului este motivată după cum urmează:
 - „A. întrucât un procuror francez a solicitat ridicarea imunității parlamentare a lui Bruno Gollnisch, deputat în Parlamentul European [...], pentru a permite examinarea unei plângeri referitoare la o presupusă incitare la ură rasială și, dacă este cazul, pentru ca [acesta] să poată fi trimis în judecată în fața Tribunalului de Primă Instanță, a Curții de Apel și a Curții de Casație din Republica Franceză;
 - B. întrucât ridicarea imunității lui Bruno Gollnisch este legată de o presupusă infracțiune de incitare la ură rasială, în urma publicării, la 3 octombrie 2008, a unui comunicat de presă al grupului Frontului Național din regiunea Rhône-Alpes, al cărui președinte era Bruno Gollnisch;
 - C. întrucât, în conformitate cu articolul 9 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene, în timpul sesiunilor Parlamentului European, membrii acestuia beneficiază, pe teritoriul lor național, de imunitățile recunoscute membrilor parlamentului din țara respectivă; întrucât aceasta nu împiedică Parlamentul European să-și exercite dreptul de a ridica imunitatea unuia dintre membrii săi;

- D. întrucât, în conformitate cu articolul 26 din Constituția Republicii Franceze, «niciun membru al Parlamentului nu poate face obiectul unei arestări sau al vreunei alte măsuri privative sau restrictive de libertate, în materie penală sau corecțională, decât cu autorizarea Biroului adunării din care face parte. Această autorizare nu este necesară în caz de infracțiune gravă sau de flagrant delict ori de condamnare definitivă»;
- E. întrucât, în cazul de față, Parlamentul nu a putut identifica un caz de *fumus persecutionis*, și anume o suspiciune suficient de serioasă și precisă cu privire la faptul că procedura a fost inițiată cu intenția de a prejudicia activitatea politică a deputatului;
- F. întrucât cererea autorităților franceze nu este legată de activitățile politice ale lui Bruno Gollnisch în calitate de deputat în Parlamentul European [...], ci se referă la activitățile desfășurate de acesta doar pe plan regional și local în calitate de consilier regional pentru regiunea Rhône-Alpes, mandat pentru care a fost ales prin vot universal direct și care este distinct de cel de deputat în Parlament [...];
- G. întrucât Bruno Gollnisch a justificat publicarea de către grupul său politic din cadrul Consiliului regional Rhône-Alpes a comunicatului de presă care a determinat emiterea cererii de ridicare a imunității, afirmând că acesta a fost redactat de echipa Frontului Național din acea regiune, inclusiv de responsabilul său cu comunicarea, care era «împuțernicit să se exprime în numele grupului reprezentanților aleși ai Frontului Național»; întrucât aplicarea imunității parlamentare în acest caz ar reprezenta o prelungire nejustificată a dispozițiilor «al căror scop este de a împiedica orice interferență în funcționarea și independența Parlamentului»;
- H. întrucât nu este de competența Parlamentului, ci a autorităților judiciare competente să decidă, respectând toate garanțiile democratice, în ce măsură a fost încălcată legislația franceză privind incitarea la ură rasială și care ar putea fi consecințele judiciare;
- I. întrucât este, prin urmare, oportun să se recomande ridicarea imunității parlamentare în acest caz,
1. hotărăște să ridice imunitatea lui Bruno Gollnisch [...]"
- 25 Pe de altă parte, decizia de a nu apăra imunitatea reclamantului conține o motivare identică cu cea a deciziei de ridicare a imunității sale, cu excepția, printre altele, a considerentului I și a dispozitivului deciziei menționate, care au următorul cuprins:
- „I. [...] având în vedere că autoritățile franceze au cerut între timp în mod formal ridicarea imunității acestuia pentru a putea adopta măsurile menționate ulterior, nu mai este necesară apărarea imunității lui Bruno Gollnisch în această privință
- [...]
1. hotărăște, ținând seama de considerațiile care precedă, să nu apere imunitatea și privilegiile lui Bruno Gollnisch [...]"

Procedura și concluziile părților

- 26 Prin cererile depuse la grefa Tribunalului la 7 iulie 2011, reclamantul a introdus prezentele acțiuni având ca obiect obținerea anulării deciziilor Parlamentului European de ridicare a imunității sale (cauza T-346/11) și, respectiv, de a nu apăra imunitatea sa (cauza T-347/11), precum și obținerea de despăgubiri pentru prejudiciul moral pe care susține că l-a suferit.

- 27 În temeiul raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera întâi) a hotărât deschiderea procedurii orale și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, a invitat părțile să depună anumite documente și le-a adresat întrebări în scris. Acestea au dat curs solicitării respective.
- 28 Prin Ordonanța președintelui Camerei întâi a Tribunalului din 3 iulie 2012, cauzele T-346/11 și T-347/11 au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii scrise, a procedurii orale și în vederea pronunțării hotărârii, conform articolului 50 din Regulamentul de procedură.
- 29 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 10 iulie 2012.
- 30 În cauza T-346/11, reclamantul solicită Tribunalului:
- anularea deciziei Parlamentului European din 10 mai 2011 de ridicare a imunității sale parlamentare și de adoptare a raportului A7-0155/2011 al domnului Rapkay;
 - acordarea sumei de 8 000 de euro pentru repararea prejudiciului moral;
 - acordarea sumei de 4 000 de euro cu titlu de cheltuieli efectuate pentru reprezentare și pentru pregătirea acțiunii sale.
- 31 Parlamentul European solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunii ca nefondată;
 - obligarea reclamantului la plata cheltuielilor de judecată.
- 32 În cauza T-347/11, reclamantul solicită Tribunalului:
- anularea deciziei Parlamentului European din 10 mai 2011 de a nu apăra imunitatea sa parlamentară și de adoptare a raportului A7-0154/2011 al domnului Rapkay;
 - acordarea sumei de 8 000 de euro pentru repararea prejudiciului moral;
 - acordarea sumei de 4 000 de euro cu titlu de cheltuieli efectuate pentru reprezentare și pentru pregătirea acțiunii sale.
- 33 Parlamentul European solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunii ca inadmisibilă;
 - cu titlu subsidiar, respingerea acțiunii ca nefondată;
 - obligarea reclamantului la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

Observații introductive

Cu privire la regimul imunității parlamentare stabilit de protocol

- 34 Trebuie amintit că imunitatea parlamentară a deputaților în Parlamentul European, astfel cum este prevăzută la articolele 8 și 9 din protocol, cuprinde cele două forme de protecție recunoscute în mod obișnuit membrilor parlamentelor naționale din statele membre, și anume imunitatea cu privire la opiniile și la voturile exprimate în exercitarea funcțiilor parlamentare, precum și inviolabilitatea parlamentară, care comportă, în principiu, o protecție împotriva procedurilor judiciare (Hotărârea Curții din 21 octombrie 2008, Marra, C-200/07 și C-201/07, Rep., p. I-7929, punctul 24, și Hotărârea Curții din 6 septembrie 2011, Patriciello, C-163/10, Rep., p. I-7565, punctul 18).
- 35 Articolul 8 din protocol, care constituie o dispoziție specială aplicabilă oricărei proceduri judiciare în raport cu care deputatul Parlamentului European beneficiază de imunitate cu privire la opiniile și la voturile exprimate în cadrul exercitării funcțiilor parlamentare, urmărește protecția libertății de exprimare și a independenței deputaților în Parlamentul European, astfel încât se opune oricărei proceduri judiciare cu privire la asemenea opinii sau voturi (Hotărârea Patriciello, punctul 34 de mai sus, punctul 26).
- 36 Curtea a amintit că articolul 8 din protocol, în lumina obiectivului său, constând în asigurarea protecției libertății de exprimare și a independenței deputaților în Parlamentul European, și a modului său de redactare, care face referire în mod expres, pe lângă opinii, la voturile exprimate de deputații în cauză, are în mod esențial vocația de a se aplica declarațiilor efectuate de aceștia din urmă în incinta însăși a Parlamentului European (Hotărârea Patriciello, punctul 34 de mai sus, punctul 29).
- 37 Curtea a precizat totuși că nu era exclus ca o declarație efectuată de astfel de deputați în afara acestei incinte să poată constitui de asemenea o opinie exprimată în cadrul exercitării funcțiilor lor în sensul articolului 8 din protocol, existența unei asemenea opinii nedepinzând de locul unde a fost efectuată o declarație, ci de natura și de conținutul său (Hotărârea Patriciello, punctul 34 de mai sus, punctul 30).
- 38 Astfel, referindu-se la opiniile exprimate de deputații în Parlamentul European, articolul 8 din protocol este strâns legat de libertatea de exprimare. Or, libertatea de exprimare, ca fundament esențial al unei societăți democratice și pluraliste care reflectă valorile pe care se întemeiază Uniunea, în conformitate cu articolul 2 TUE, constituie un drept fundamental garantat de articolul 11 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (JO 2010, C 83, p. 389), care, în temeiul articolului 6 alineatul (1) TUE, are aceeași valoare juridică cu cea a tratatelor. Această libertate este de asemenea consacrată la articolul 10 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (Hotărârea Patriciello, punctul 34 de mai sus, punctul 31).
- 39 Prin urmare, este necesar să se considere că noțiunea „opinie” în sensul articolului 8 din protocol trebuie înțeleasă într-un sens larg ca înglobând afirmațiile sau declarațiile care, prin conținutul lor, corespund unor aserțiuni care constituie aprecieri subiective (Hotărârea Patriciello, punctul 34 de mai sus, punctul 32).
- 40 Reiese de asemenea din modul de redactare a articolului 8 din protocol că, pentru a fi acoperită de imunitate, o opinie trebuie să fi fost exprimată de un deputat în Parlamentul European „în cadrul exercitării funcțiilor [sale]”, implicând astfel cerința unei legături între opinia exprimată și funcțiile parlamentare (Hotărârea Patriciello, punctul 34 de mai sus, punctul 33).

- 41 În ceea ce privește declarațiile unui deputat în Parlamentul European față de care s-a declanșat urmărirea penală în statul membru de origine, este necesar să se constate că imunitatea prevăzută la articolul 8 din protocol este susceptibilă să împiedice definitiv autoritățile judiciare și instanțele naționale să își exercite competențele corespunzătoare în materie de urmărire și de sancționare a infracțiunilor în scopul de a asigura respectarea ordinii publice pe teritoriul lor și, corelativ, să priveze astfel în totalitate persoanele vătămate prin aceste declarații de accesul la justiție, inclusiv, dacă este cazul, în vederea obținerii reparării prejudiciului suferit în fața instanțelor civile (a se vedea în acest sens Hotărârea Patriciello, punctul 34 de mai sus, punctul 34).
- 42 Ținând cont de aceste consecințe, legătura dintre opinia exprimată și funcțiile parlamentare trebuie să fie directă și să se impună cu evidență (Hotărârea Patriciello, punctul 34 de mai sus, punctul 35).
- 43 Pe de altă parte, articolul 9 din protocol prevede că deputatul în Parlamentul European beneficiază, pe teritoriul național, de imunitățile recunoscute membrilor parlamentului propriei țări.
- 44 Conținutul inviolabilității stabilite la articolul 9 din protocol se analizează prin trimitere la dispozițiile naționale pertinente (Hotărârea Marra, punctul 34 de mai sus, punctul 25, și Hotărârea Patriciello, punctul 34 de mai sus, punctul 25) și, în consecință, poate varia în funcție de statul membru de origine al deputatului în Parlamentul European.
- 45 În plus, inviolabilitatea deputatului poate fi ridicată de Parlamentul European, conform articolului 9 al treilea paragraf din protocol, spre deosebire de imunitatea prevăzută la articolul 8 (Hotărârea Patriciello, punctul 34 de mai sus, punctul 27).
- 46 Astfel, atunci când o cerere de ridicare a imunității îi este transmisă de o autoritate națională, revine mai întâi Parlamentului European sarcina de a verifica dacă faptele aflate la originea cererii de ridicare pot intra sub incidența articolului 8 din protocol, caz în care ridicarea imunității este imposibilă.
- 47 În cazul în care Parlamentul European ajunge la concluzia că articolul 8 din protocol nu se aplică, acestuia îi revine în continuare sarcina să verifice dacă deputatul în Parlamentul European beneficiază de imunitatea prevăzută la articolul 9 din protocol pentru faptele care îi sunt reproșate și, în caz afirmativ, să decidă dacă este sau nu este necesar să ridice această imunitate.

Cu privire la distincția care trebuie realizată între ridicarea imunității și apărarea imunității în sensul protocolului

- 48 Trebuie să se observe mai întâi că, deși ridicarea imunității unui deputat în Parlamentul European este prevăzută în mod expres la articolul 9 din protocol, această situație nu se regăsește totuși în cazul apărării imunității acestuia, care reiese numai din articolul 6 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Parlamentului European care nu definește această noțiune.
- 49 Curtea a statuat, în ceea ce privește articolul 8 din protocol, că Regulamentul de procedură este un act de organizare internă care nu poate să creeze în favoarea Parlamentului European competențe care nu sunt expres recunoscute printr-un act normativ, în speță prin protocol, și că, prin urmare, chiar dacă Parlamentul European, în urma cererii deputatului în cauză al Parlamentului European, adoptă, în temeiul Regulamentului de procedură, o decizie de apărare a imunității, aceasta constituie un aviz care nu produce efecte obligatorii față de autoritățile jurisdicționale naționale (Hotărârea Marra, punctul 34 de mai sus, punctul 39).
- 50 În plus, împrejurarea că legislația unui stat membru prevede o procedură de apărare a membrilor parlamentului național, permițându-i să intervină în situația în care instanța națională nu recunoaște această imunitate, nu implică recunoașterea acelorași puteri Parlamentului European în privința

deputaților în Parlamentul European care provin din acest stat, din moment ce articolul 8 din protocol nu prevede în mod expres o astfel de competență a Parlamentului European și nu face trimitere la normele de drept național (Hotărârea Marra, punctul 34 de mai sus, punctul 40).

- 51 Rezultă din această jurisprudență că trebuie să se facă o distincție cu privire la noțiunea de apărare a imunității atunci când se întemeiază pe articolul 8 din protocol, acesta din urmă stabilind o imunitate absolută, al cărei conținut este determinat numai de dreptul european și care nu poate fi ridicată de Parlamentul European, sau pe articolul 9 din protocol, acesta din urmă făcând trimitere, în schimb, la normele de drept național din statul membru de origine al deputatului în Parlamentul European în ceea ce privește conținutul și întinderea inviolabilității instituite în beneficiul acestuia, inviolabilitatea respectivă putând, în plus, să fie ridicată, dacă este cazul, de Parlamentul European.
- 52 Din moment ce inviolabilitatea prevăzută la articolul 9 din protocol este de drept, iar deputatul nu poate fi privat de aceasta decât dacă Parlamentul European a ridicat-o, apărarea imunității, în cadrul dispozițiilor articolului 9 din protocol, este avută în vedere numai în ipoteza în care, în lipsa unei cereri de ridicare a imunității unui deputat, inviolabilitatea, astfel cum rezultă din dispozițiile dreptului național al statului membru de origine al deputatului în Parlamentul European, este compromisă în special de acțiunea autorităților polițienești sau a autorităților jurisdicționale din statul membru de origine al respectivului deputat.
- 53 În astfel de împrejurări, deputatul în Parlamentul European va putea solicita acestuia să îi apere imunitatea, astfel cum prevede articolul 6 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Parlamentului European.
- 54 Rezultă că o decizie a Parlamentului European cu privire la o cerere de apărare a imunității unui deputat în Parlamentul European nu poate fi concepută decât în măsura în care nicio cerere de ridicare a acestei imunități nu a fost transmisă de către autoritățile naționale competente Parlamentului European.
- 55 Apărarea imunității constituie astfel o modalitate a Parlamentului European de a se interpune, la cererea unui deputat al acestuia, atunci când autoritățile naționale încalcă sau se pregătesc să încalce imunitatea unuia dintre membrii săi.
- 56 În schimb, în cazul în care o cerere de ridicare a imunității este formulată de autoritățile naționale, Parlamentul European trebuie să adopte decizia de a ridica sau de a nu ridica imunitatea. Într-un astfel de caz, nu se mai justifică apărarea imunității, întrucât fie Parlamentul European ridică imunitatea și nu mai poate fi avută în vedere apărarea acesteia, fie acesta refuză să ridice imunitatea în cauză, iar apărarea acesteia este inutilă, dat fiind că autoritățile naționale sunt informate că cererea lor de ridicare a fost respinsă de Parlamentul European și că imunitatea se opune, așadar, măsurilor pe care ar putea sau ar intenționa să le ia acestea din urmă.
- 57 În consecință, apărarea imunității este lipsită de obiect atunci când autoritățile naționale formulează o cerere de ridicare a imunității. Parlamentul European nu mai este obligat să acționeze din proprie inițiativă din cauza lipsei unei cereri formale din partea autorităților competente ale unui stat membru, ci, dimpotrivă, acesta trebuie să adopte o decizie și, astfel, să dea curs unei asemenea cereri.

Cu privire la exercitarea unui drept la acțiune și cu privire la întinderea controlului exercitat de Tribunal într-un astfel de cadru

- 58 Deși privilegiile și imunitățile recunoscute Uniunii prin protocol prezintă un caracter funcțional prin aceea că urmăresc să evite crearea unui obstacol în calea funcționării și a independenței Uniunii, nu este mai puțin adevărat că acestea au fost acordate în mod expres membrilor Parlamentului, precum și funcționarilor și altor agenți ai instituțiilor Uniunii. Faptul că privilegiile și imunitățile sunt

prevăzute în interesul public al Uniunii justifică puterea acordată instituțiilor de a ridica eventual imunitatea, însă nu înseamnă că aceste privilegii și imunități sunt acordate exclusiv Uniunii, iar nu și funcționarilor acesteia, celorlalți agenți și membrilor Parlamentului European. Prin urmare, protocolul creează un drept subiectiv în beneficiul persoanelor vizate, a cărui respectare este garantată prin sistemul căilor de atac stabilit de tratat (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 19 martie 2010, Gollnisch/Parlamentul European, T-42/06, Rep., p. II-1135, punctul 94 și jurisprudența citată).

- 59 Trebuie să se admită totuși că Parlamentul European dispune de o foarte largă putere de apreciere în ceea ce privește orientarea pe care dorește să o dea unei decizii adoptate ca urmare a unei cereri de ridicare a imunității sau de apărare a imunității, din cauza caracterului politic pe care îl prezintă o astfel de decizie (a se vedea în acest sens Hotărârea Gollnisch/Parlamentul European, punctul 58 de mai sus, punctul 101).
- 60 Exercițarea acestei puteri nu este totuși sustrasă oricărui control jurisdicțional. Astfel, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că, în cadrul acestui control, instanța Uniunii trebuie să verifice respectarea normelor de procedură, acuratețea situației de fapt reținute de instituție, absența unei erori vădite în aprecierea acestor fapte sau a unui abuz de putere (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Curții din 25 ianuarie 1979, Racke, 98/78, Rec., p. 69, punctul 5, și Hotărârea Curții din 22 octombrie 1991, Nölle, C-16/90, Rec., p. I-5163, punctul 12).
- 61 Trebuie amintit că, în scopul acestei examinări, este necesar să se considere că critica formulată împotriva expunerii de motive a raportului Comisiei pentru afaceri juridice este îndreptată împotriva motivelor din decizia referitoare la ridicarea imunității (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 15 octombrie 2008, Mote/Parlamentul European, T-345/05, Rep., p. II-2849, punctul 59, și Hotărârea Tribunalului Gollnisch/Parlamentul European, punctul 58 de mai sus, punctul 98).
- 62 Este necesar să examinăm prezentele acțiuni în lumina considerațiilor de mai sus.

Cu privire la acțiunea în anulare în cauza T-346/11, referitoare la ridicarea imunității reclamantului

- 63 Reclamantul invocă șase motive în susținerea acțiunii sale în anulare.
- 64 Acesta susține, în primul rând, încălcarea articolului 9 din protocol, în al doilea rând, o atingere adusă „jurisprudenței constante” a Comisiei pentru afaceri juridice a Parlamentului European, în al treilea rând, încălcarea principiilor securității juridice și încrederii legitime, în al patrulea rând, o atingere adusă independenței deputatului, în al cincilea rând, încălcarea dispozițiilor articolului 3 alineatul (4) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură, referitoare la procedura care poate conduce la invalidarea mandatului unui deputat și, în al șaselea rând, încălcarea principiului contradictorialității și a dreptului său la apărare.
- 65 Trebuie să se examineze mai întâi, în mod concomitent, primul și al patrulea motiv.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 9 din protocol, și cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe atingerea adusă independenței deputatului

- 66 În susținerea primului său motiv, reclamantul arată că Parlamentul European a săvârșit o eroare de drept prin ridicarea imunității sale pentru motivul că afirmațiile și opiniile reluate în comunicatul de presă în litigiu ar fi fost exprimate în afara cadrului activității sale de deputat în Parlamentul European. Astfel, acesta apreciază că libertatea dezbaterii politice și libertatea de exprimare a deputatului trebuie să fie protejate indiferent dacă acestea sunt sau nu sunt utilizate în cadrul strict al Parlamentului European și că, în consecință, imunitatea sa ar fi trebuit să fie apărată, și nu ridicată.

Astfel, acesta consideră că articolul 9 din protocol privește toate actele săvârșite în afara exercitării activității parlamentare *stricto sensu*, care sunt, la rândul lor, acoperite de imunitatea prevăzută la articolul 8 din protocol. În consecință, Parlamentul European ar fi încălcat articolul 9 din protocol.

- 67 Pe de altă parte, în susținerea celui de al patrulea motiv, reclamantul arată că Parlamentul European nu îi putea ridica imunitatea, hotărând că acesta nu își folosisese libertatea de exprimare în cadrul exercitării funcției sale de deputat în Parlamentul European. Astfel, în opinia sa, niciun precedent din practica decizională anterioară a Parlamentului European nu prevede o obligație pentru deputatul european de a menționa această calitate pentru a putea beneficia de privilegiile și de imunitățile corespunzătoare mandatului său atunci când se exprimă în afara locurilor obișnuite în care adunarea își desfășoară activitatea.
- 68 Libertatea dezbaterii politice ar fi fost astfel încălcată și, potrivit reclamantului, ar rezulta de aici o încălcare a articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul de procedură.
- 69 Parlamentul European contestă aceste afirmații.
- 70 Trebuie să se arate că Parlamentul European a examinat cererea de ridicare a imunității reclamantului doar în raport cu articolul 9 din protocol, ceea ce rezultă atât din expunerea de motive a raportului Comisiei pentru afaceri juridice, cât și din decizia referitoare la ridicarea imunității sale.
- 71 Pe de altă parte, în înscrisurile sale, reclamantul recunoaște că Parlamentul European a considerat în mod întemeiat că cererea de ridicare a imunității sale trebuia examinată doar în raport cu articolul 9 din protocol.
- 72 În plus, reclamantul a confirmat la ședință că, în opinia sa, articolul 8 din protocol nu se aplica în speță.
- 73 Părțile convin astfel asupra faptului că cererea de ridicare a imunității reclamantului trebuia examinată în raport cu dispozițiile articolului 9 din protocol.
- 74 În această privință, trebuie să se precizeze că, în speță, afirmațiile care figurează în comunicatul de presă în litigiu și care îi sunt imputate reclamantului privesc maniera în care au reacționat președintele și directorul general al serviciilor Consiliului regional pentru regiunea Rhône-Alpes la o cerere de informații generale prin care se urmărește obținerea unor informații referitoare la anumiți funcționari.
- 75 Pe de altă parte, este cert că aceste afirmații au fost redactate de purtătorul de cuvânt al grupului Frontul Național în cadrul Consiliului regional pentru regiunea Rhône-Alpes, grup politic prezidat de reclamant, care este el însuși membru ales al consiliului menționat.
- 76 De asemenea, este cert că, la o conferință de presă care a avut loc la Lyon la 10 octombrie 2008, reclamantul a confirmat că acest comunicat fusese redactat de persoane împuternicite să se exprime în numele reprezentanților aleși ai grupului politic în cauză în cadrul Consiliului regional.
- 77 Prin urmare, se impune să se constate că aceste fapte au privit în mod direct atribuțiile exercitate de reclamant în calitatea sa de consilier regional și de președinte al grupului Frontul Național în cadrul Consiliului regional pentru regiunea Rhône-Alpes. De altfel, ca urmare a acestei calități, astfel cum rezultă din înscrisurile din dosarul cauzei, în special din anexele A6, A8 și A10 la cererea introductivă și din anexa B2 la memoriul în apărare, acesta este urmărit de autoritățile franceze.

- 78 În consecință, nu există o legătură între afirmațiile în litigiu imputate reclamantului și funcțiile acestuia în calitate de deputat în Parlamentul European și nici, *a fortiori*, o legătură directă și care să se impună cu evidență între afirmațiile în litigiu și funcția de deputat în Parlamentul European care ar fi putut justifica aplicarea articolului 8 din protocol, astfel cum a fost interpretat de Curte (a se vedea punctul 42 de mai sus).
- 79 În consecință, Parlamentul European a considerat în mod justificat că era necesar să examineze cererea de ridicare a imunității reclamantului doar în raport cu articolul 9 din protocol, iar nu cu articolul 8 din acesta.
- 80 În temeiul articolului 9 din protocol, reclamantul beneficiază, pe teritoriul francez, de imunitățile recunoscute membrilor parlamentului din această țară, care sunt stabilite la articolul 26 din Constituția franceză.
- 81 În speță, reclamantul reproșează Parlamentului European că i-a ridicat imunitatea pentru motivul că afirmațiile în litigiu a căror responsabilitate îi este imputată au fost exprimate în afara cadrului activității sale de deputat în Parlamentul European, în timp ce, în opinia sa, articolul 9 din protocol privește toate actele săvârșite în afara exercitării activității parlamentare *stricto sensu* și are drept obiect protejarea libertății dezbaterii politice și a libertății de exprimare a deputatului, indiferent dacă acestea sunt sau nu sunt utilizate în cadrul strict al Parlamentului European.
- 82 Trebuie amintit că articolul 26 din Constituția franceză prevede:
- „Niciun membru al Parlamentului nu poate fi urmărit, cercetat, reținut, deținut sau judecat pentru opiniile sau pentru voturile exprimate în cadrul exercitării funcțiilor sale.
- Niciun membru al Parlamentului nu poate face obiectul unei arestări sau al vreunei alte măsuri privative sau restrictive de libertate, în materie penală sau corecțională, decât cu autorizarea Biroului adunării din care face parte. Această autorizare nu este necesară în caz de infracțiune gravă sau de flagrant delict ori de condamnare definitivă.
- Detenția, măsurile privative sau restrictive de libertate ori urmărirea unui membru al Parlamentului se suspendă pe durata sesiunii la cererea adunării din care acesta face parte.
- [...]”
- 83 Deși reclamantul nu precizează dacă urmărește să îi fie aplicată imunitatea sau inviolabilitatea prevăzute de aceste dispoziții, trebuie să se considere totuși că, prin argumentele sale, acesta pretinde în realitate beneficiul imunității prevăzute la articolul 26 primul paragraf din Constituția franceză, în măsura în care consideră astfel că nu poate fi urmărit sau judecat pentru opiniile exprimate de el în cadrul exercitării funcțiilor sale.
- 84 Pentru a putea beneficia de dispozițiile articolului 26 primul paragraf din Constituția franceză, este necesar, așadar, la fel ca în privința articolului 8 din protocol, ca opiniile membrului Parlamentului European să fi fost exprimate în cadrul exercitării funcțiilor sale de deputat în Parlament, întrucât tocmai în această calitate beneficiază, prin intermediul articolului 9 din protocol, de imunitatea recunoscută de Constituția franceză.
- 85 Or, se impune să se constate că această situație nu se regăsește în speță (a se vedea punctele 74-78 de mai sus).

86 Rezultă că Parlamentul European nu a săvârșit o eroare considerând:

„[...]ererea autorităților franceze nu este legată de activitățile politice [ale reclamantului] în calitate de deputat în Parlamentul European [...], [...] ci se referă la activitățile desfășurate de acesta doar pe plan regional și local în calitate de consilier regional pentru regiunea Rhône-Alpes, mandat pentru care a fost ales prin vot universal direct și care este distinct de cel de deputat în Parlament [...]”.

87 Rezultă de asemenea că este irelevant dacă deputatul în Parlamentul European a menționat sau nu a menționat calitatea sa atunci când a exprimat afirmațiile în litigiu, din moment ce acest element nu se ia în considerare pentru a stabili dacă afirmațiile respective au fost exprimate în cadrul exercitării funcțiilor persoanei în cauză.

88 În sfârșit, în măsura în care argumentele invocate de reclamant ar consta în a susține că acesta nu a acționat în cadrul exercitării funcțiilor sale de deputat în Parlamentul European, ci exclusiv în cadrul activităților politice pe care le poate avea orice membru al Parlamentului European în afara funcțiilor amintite și că, în consecință, nu s-ar aplica în speță articolul 26 primul paragraf din Constituția franceză, ci articolul 26 al doilea sau al treilea paragraf din aceasta, se impune să se constate că, în temeiul articolului 26 al treilea paragraf din Constituția franceză, urmărirea este posibilă cu condiția ca Parlamentul să nu se opună, ceea ce înseamnă că aceasta nu necesită ridicarea inviolabilității de care beneficiază parlamentarul.

89 În plus și în măsura în care este necesar, trebuie să se amintească faptul că articolul 9 din protocol prevede în mod expres posibilitatea acordată Parlamentului European de a ridica imunitatea de care poate beneficia deputatul în Parlament în temeiul acestei dispoziții.

90 În consecință, nu se poate reproșa Parlamentului European că a considerat oportun, având în vedere împrejurările speței și la cererea formulată de ministrul de stat, ministru al justiției și libertăților din Republica Franceză, să ridice imunitatea reclamantului care rezultă din protocol pentru a permite continuarea cercetării efectuate de autoritățile judiciare franceze.

91 Pentru a încheia, în măsura în care reclamantul susține că Parlamentul European a putut să îi ridice imunitatea într-un asemenea caz, dar că acesta nu ar proceda astfel în mod obișnuit în raport cu practica sa decizională anterioară, aceste argumente se confundă, în esență, cu cele invocate în susținerea celui de al doilea și a celui de al treilea motiv, la a căror examinare se face trimitere.

92 În consecință, trebuie să se respingă atât primul, cât și al patrulea motiv.

Cu privire la al doilea și la al treilea motiv, întemeiate, pe de o parte, pe încălcarea „jurisprudenței constante” a Comisiei pentru afaceri juridice a Parlamentului European în materie de libertate de exprimare și de *fumus persecutionis* și, pe de altă parte, pe încălcarea principiilor securității juridice, protecției încrederii legitime și egalității de tratament

93 În susținerea celui de al doilea motiv, reclamantul susține că Parlamentul European are posibilitatea de a-și crea propriile principii, stabilind astfel, în special în materie de imunitate parlamentară, o „jurisprudență” care s-ar impune celorlalte instituții.

94 Deliberările Parlamentului European privind cererile de ridicare a imunității care i-au fost înaintate de-a lungul timpului i-ar fi permis astfel să stabilească principii generale, consacrate în Rezoluția adoptată de Parlamentul European în ședința din 10 martie 1987 (JO C 99, p. 44), pe baza raportului domnului Donnez de închidere a procedurii de consultare a Parlamentului European cu privire la proiectul de protocol privind revizuirea Protocolului privind privilegiile și imunitățile Comunităților Europene în ceea ce privește membrii Parlamentului European (A2-121/86).

- 95 Parlamentul European ar fi stabilit astfel principii prin care se urmărește protejarea drepturilor deputaților în Parlamentul European, refuzând, într-o foarte mare măsură, să le ridice imunitatea, în special atunci când este vorba despre protejarea libertății lor de exprimare și, în special, atunci când procedurile judiciare sunt încurajate de adversarii lor politici sau de puterea executivă.
- 96 Principiile stabilite în cadrul acestei „jurisprudențe constante” ar fi rezumate într-un document al Comisiei pentru afaceri juridice și piața internă a Parlamentului European, intitulat „Comunicare către membri nr. 11/2003” din 6 iunie 2003 (denumită în continuare „Comunicarea nr. 11/2003”).
- 97 Reclamantul susține că afirmațiile care îi sunt imputate se înscriu în mod clar în cadrul rolului său de reprezentant al partidului politic din care face parte și de președinte al grupului parlamentar regional al aceluiași partid, chiar dacă este și deputat al acestui partid în Parlamentul European. În opinia sa, rezultă că nu i se poate refuza să își definească propriile afirmații ca fiind direct legate de activitatea sa politică. Prin urmare, potrivit acestuia, Comisia pentru afaceri juridice a considerat cu o rea-credință vădită că făcuse respectivele afirmații în afara exercitării funcțiilor sale de deputat în Parlamentul European.
- 98 În consecință, ar rezulta de aici nu numai o încălcare a principiilor în materie de libertate de exprimare a deputaților evocate mai sus, dar și a *fumus persecutionis*, din moment ce procedura penală își are originea în plângerea cu constituire de parte civilă depusă de LIIRA, care a fost și rămâne condusă de adversari politici declarați ai reclamantului, atât pe plan local și regional, cât și în cadrul Parlamentului European.
- 99 Pe de altă parte, reclamantul consideră în esență că comportamentul autorităților franceze, și în special al autorităților judiciare, demonstrează de asemenea existența unui astfel de *fumus persecutionis*.
- 100 Or, potrivit reclamantului, principiile stabilite de Parlamentul European urmăresc, într-o astfel de situație, să protejeze deputatul de ridicarea imunității.
- 101 În sfârșit, reclamantul arată, în esență, în susținerea celui de al treilea motiv, că Parlamentul European, pe de o parte, prin încălcarea principiilor și a „jurisprudenței” pe care le-a definit în materie de libertate de exprimare și de *fumus persecutionis*, a încălcat principiile securității juridice și protecției încrederii legitime și, pe de altă parte, prin ridicarea imunității sale și îndepărtându-se astfel de „jurisprudența” proprie, a încălcat de asemenea principiul egalității de tratament care se impune între deputații în Parlamentul European.
- 102 Parlamentul European contestă aceste afirmații.
- 103 Întrucât reclamantul invocă, în esență, în cadrul celui de al doilea motiv, o încălcare a „jurisprudenței constante” a Parlamentului European în materie de imunitate, astfel cum rezultă din Comunicarea nr. 11/2003, și, în cadrul celui de al treilea motiv, că, prin încălcarea acestei „jurisprudențe constante”, ar rezulta de aici o încălcare a principiilor securității, încrederii legitime și egalității de tratament, trebuie să se examineze mai întâi natura juridică a Comunicării nr. 11/2003.

– Cu privire la natura juridică a Comunicării nr. 11/2003 și la controlul exercitat de Tribunal

- 104 Mai întâi, trebuie să se aibă în vedere Comunicarea nr. 11/2003, care are următorul cuprins:

„Secretariatul [Comisiei pentru afaceri juridice și piața internă] a redactat documentul din anexă la cererea comisiei. Acesta a identificat cazurile în care Parlamentul European a fost sesizat cu cereri de ridicare a imunității în cauzele referitoare la exprimarea opiniilor începând cu 1979 și a încercat să extragă din acestea principii comune, ținând seama de votul final în ședință plenară.

[...]

Chiar dacă articolul [9] primul paragraf litera (a)[...] din [p]rotocol se referă la imunitățile recunoscute membrilor parlamentului național în discuție, Parlamentul European [...] are posibilitatea de a-și crea propriile principii, stabilind astfel ceea ce se poate numi o «jurisprudență».

[...]

Principiile sau jurisprudența în discuție mai sus ar trebui să aibă drept efect stabilirea unui concept coerent al imunității parlamentare europene care ar trebui, în principiu, să nu depindă de diversele practici în vigoare în parlamentele naționale [...] [Întrucât] s-a examinat dacă imunitatea există în cadrul legislației naționale, Parlamentul European [...] aplică principii constante atunci când trebuie să se decidă cu privire la ridicarea imunității.

[...]

Principiul nr. 2: este un principiu fundamental împrejurarea că, în cazurile în care actele de care este acuzat deputatul intră în cadrul activității sale politice sau sunt direct legate de aceasta, imunitatea nu va fi ridicată.

Sunt considerate exprimări de opinii acoperite de activitatea politică a deputatului manifestările (chiar și de la tribuna rezervată publicului a unui parlament național), cu ocazia reuniunilor publice, în publicații politice, în presă, într-o carte, la televiziune, prin semnarea unui manifest politic și chiar într-o instanță [...] Parlamentul European a refuzat să ridice imunitatea chiar și în ceea ce privește acuzații accesorii atunci când principala acuzație era legată de exprimarea unei opinii politice.

Ceea ce se prezumă că a fost declarat sau scris este lipsit în mare măsură de relevanță, în special în cazul în care exprimarea opiniei a privit un alt om politic sau obiectul dezbaterii politice. Acest lucru poate face totuși obiectul anumitor notificări de opoziție:

[...]

3. se arată adeseori în rapoarte că exprimarea unor opinii nu poate constitui o instigare la ură, o defăimare sau o încălcare a drepturilor fundamentale ale persoanei ori un atac împotriva onoarei sau reputației unor grupuri sau indivizi. Cu toate acestea, trebuie să se arate că Parlamentul European a adoptat constant o atitudine foarte liberală în ceea ce privește exprimarea unor opinii formulate pe scena politică, observând că, pe scena politică, este adeseori dificil să se stabilească o distincție între polemică și defăimare.

[...]

Conceptul de *fumus persecutionis*, și anume prezumția că procedurile judiciare împotriva unui parlamentar sunt inițiate cu intenția de a aduce atingere activităților sale politice, de exemplu, în cazul în care la originea anchetei se află denunțuri anonime sau atunci când cererea este introdusă după mult timp de la exprimarea afirmațiilor. De exemplu, atunci când un adversar politic inițiază proceduri având ca obiect despăgubiri pentru defăimare se apreciază că, în lipsa unei probe contrare, acestea trebuie considerate ca fiind destinate să provoace prejudicii parlamentarului în cauză, iar nu să obțină repararea prejudiciilor. *Fumus persecutionis* se poate prezuma în special atunci când procedurile sunt inițiate în ceea ce privește fapte vechi, pe parcursul unei campanii electorale, pentru a face din acuzat un exemplu etc.

Principiul nr. 3: atunci când procedurile sunt inițiate de un adversar politic, în lipsa unei probe contrare, imunitatea nu va fi ridicată în măsura în care procedurile trebuie considerate ca fiind destinate să provoace prejudicii parlamentarului în cauză, iar nu să obțină repararea prejudiciilor. De asemenea, atunci când procedurile sunt inițiate în împrejurări care lasă să se creadă că au fost inițiate numai în scopul de a fi dăunătoare pentru deputatul în cauză.

[...]”

- 105 Trebuie să se admită că Parlamentul European susține în mod justificat că acest document, redactat de secretariatul Comisiei pentru afaceri juridice și piața internă, nu este un act al Parlamentului European și constituie numai o sinteză a practicii decizionale anterioare a acestei comisii în domeniul în cauză.
- 106 Pe de altă parte, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, dreptul de a invoca protecția încrederii legitime aparține oricărui particular aflat într-o situație din care reiese că administrația comunitară, prin furnizarea unor asigurări precise, l-a determinat să nutrească speranțe întemeiate (Hotărârea Curții din 15 iulie 2004, Di Lenardo și Dilexport, C-37/02 și C-38/02, Rec., p. I-6911, punctul 70, și Hotărârea Tribunalului din 17 decembrie 1998, Embassy Limousines & Services/Parlamentul European, T-203/96, Rec., p. II-4239, punctul 74). Constituie astfel de asigurări, indiferent de forma în care sunt comunicate, informațiile precise, necondiționate și concordante emise de surse autorizate și de încredere (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 25 mai 2000, Kögler/Curtea de Justiție, C-82/98 P, Rec., p. I-3855, punctul 33, și Hotărârea Tribunalului din 18 octombrie 2011, Purvis/Parlamentul European, T-439/09, Rep., p. II-7231, punctul 69). În schimb, nu se poate invoca încălcarea acestui principiu în cazul în care administrația nu a furnizat asigurări precise (Hotărârea Curții din 24 noiembrie 2005, Germania/Comisia, C-506/03, nepublicată în Recueil, punctul 58, și Hotărârea Curții din 22 iunie 2006, Belgia și Forum 187/Comisia, C-182/03 și C-217/03, Rec., p. I-5479, punctul 147). În plus, numai asigurările conforme normelor aplicabile pot sta la baza încrederii legitime (Hotărârea Tribunalului din 30 iunie 2005, Branco/Comisia, T-347/03, Rec., p. II-2555, punctul 102, și Hotărârea Tribunalului din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia, T-282/02, Rec., p. II-319, punctul 77).
- 107 Având în vedere că Comunicarea nr. 11/2003 nu este un act al Parlamentului European, ci constituie numai o sinteză a practicii decizionale anterioare a Comisiei pentru afaceri juridice și piața internă, realizată de Secretariatul general al Parlamentului European în scopul sensibilizării deputaților din Parlament în raport cu această practică decizională, și că, în consecință, un astfel de document nu poate obliga Parlamentul European, rezultă că respectivul document nu poate conține informații precise, necondiționate și concordante, emise de acesta, care pot constitui asigurări precise din partea sa pe baza cărora deputații din Parlament să fi putut nutri speranțe întemeiate.
- 108 În orice caz, rezultă că reclamantul nu poate susține că Parlamentul European a încălcat principiul încrederii legitime prin faptul că s-a îndepărtat de un document care nu este un act al Parlamentului European.
- 109 Totuși, este necesar să se amintească faptul că instituțiile au obligația de a-și exercita competențele în conformitate cu principiile generale de drept al Uniunii, precum principiul egalității de tratament și principiul bunei administrări și că, având în vedere principiile menționate, acestea trebuie să ia în considerare deciziile adoptate deja cu privire la cereri similare și să analizeze cu o deosebită atenție aspectul dacă este sau nu este necesar să decidă în același sens. În plus, principiile egalității de tratament și bunei administrări trebuie să se concilieze cu respectarea legalității (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Curții din 10 martie 2011, Agencja Wydawnicza Technopol/OAPI, C-51/10 P, Rep., p. I-1541, punctele 73-75 și jurisprudența citată).
- 110 În această privință, trebuie amintit că principiul egalității de tratament se opune, printre altele, posibilității ca situații comparabile să fie tratate în mod diferit, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (a se vedea Hotărârea Curții din 16 decembrie 2008, Arcelor

Atlantique et Lorraine și alții, C-127/07, Rep., p. I-9895, punctul 23, și Hotărârea Curții din 14 octombrie 2010, Nuova Agricast și Cofra/Comisia, C-67/09 P, Rep., p. I-9811, punctul 78 și jurisprudența citată).

- 111 În plus, potrivit unei jurisprudențe constante, printre garanțiile conferite de ordinea juridică a Uniunii în cadrul procedurilor administrative, se înscrie în special principiul bunei administrări, care implică obligația instituției competente de a examina, cu atenție și imparțialitate, toate elementele relevante ale cauzei (Hotărârea Curții din 21 noiembrie 1991, Technische Universität München, C-269/90, Rec., p. I-5469, punctul 14, și Hotărârea Curții din 29 martie 2012, Comisia/Estonia, C-505/09 P, punctul 95).
- 112 În consecință, trebuie să se considere că, prin intermediul motivului întemeiat pe încălcarea „jurisprudenței constante” a Parlamentului European în materie de imunitate, reclamantul urmărește să susțină încălcarea principiilor bunei administrări și egalității de tratament.
- 113 Chiar presupunând că Comunicarea nr. 11/2003 cuprinde informații suficient de precise cu privire la atitudinea pe care membrii Parlamentului European o pot aștepta din partea acestuia atunci când va fi chemat să se pronunțe asupra imunității unui deputat, în special în ceea ce privește libertatea de exprimare și *fumus persecutionis*, este necesar să se considere că Parlamentul European nu se poate delimita de acestea decât dacă se motivează suficient aspectul menționat.
- 114 În această privință, trebuie amintit că motivarea impusă la articolul 296 TFUE trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de temeiurile măsurii luate, iar instanței competente, să își exercite controlul. Cerința motivării trebuie apreciată în funcție de împrejurările cauzei, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate și de interesul de a primi explicații propriu destinatarului sau altor persoane vizate în mod direct și individual de acest act. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, în măsura în care problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse de articolul 296 TFUE trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă (Hotărârea Curții din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink’s France, C-367/95 P, Rec., p. I-1719, punctul 63, Hotărârea Curții din 30 septembrie 2003, Germania/Comisia, C-301/96, Rec., p. I-9919, punctul 87, și Hotărârea Curții din 22 iunie 2004, Portugalia/Comisia, C-42/01, Rec., p. I-6079, punctul 66).
- 115 În sfârșit, în ceea ce privește principiul securității juridice, potrivit jurisprudenței, acest principiu constituie un principiu fundamental de drept al Uniunii care impune în special ca o reglementare să fie clară și exactă pentru ca justițiabilii să își poată cunoaște fără ambiguitate drepturile și obligațiile și să ia decizii în consecință. Totuși, din moment ce un anumit grad de incertitudine în ceea ce privește sensul și domeniul de aplicare al unei norme de drept este inerent acesteia, trebuie să se examineze dacă norma de drept în cauză suferă de ambiguitate, astfel încât ar constitui un obstacol pentru posibilitatea ca justițiabilii să exprime cu suficientă certitudine eventuale îndoieli privind domeniul de aplicare sau sensul acestei norme (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 14 aprilie 2005, Belgia/Comisia, C-110/03, Rec., p. I-2801, punctele 30 și 31).

– Cu privire la actul atacat

- 116 În susținerea celui de al doilea motiv, reclamantul invocă faptul că Parlamentul European nu a respectat practica sa decizională anterioară referitoare la aprecierea cazurilor în care libertatea de exprimare a deputaților este avută în vedere și în care există o suspiciune de *fumus persecutionis*.

- 117 În ceea ce privește, mai întâi, libertatea de exprimare, rezultă din practica decizională a Parlamentului European, potrivit Comunicării nr. 11/2003, că ridicarea imunității poate fi avută în vedere în special în cazul în care faptele reproșate deputatului țin de instigarea la ură rasială.
- 118 Se impune să se constate, în speță, că această calificare a faptelor de către autoritățile competente a fost subliniată în considerentele A și B ale actului atacat:
- „A. întrucât un procuror francez a solicitat ridicarea imunității parlamentare [a reclamantului], deputat în Parlamentul European [...], pentru a permite examinarea unei plângeri referitoare la o presupusă incitare la ură rasială și, dacă este cazul, pentru ca [acesta] să poată fi trimis în judecată în fața Tribunalului de Primă Instanță, a Curții de Apel și a Curții de Casație din Republica Franceză;
- B. întrucât ridicarea imunității [reclamantului] este legată de o presupusă infracțiune de incitare la ură rasială, în urma unui comunicat de presă [...] al grupului Frontului Național din regiunea Rhône-Alpes, al cărui președinte era [reclamantul]”.
- 119 Pe de altă parte, în ceea ce privește *fumus persecutionis*, este necesar să se constate că procedurile judiciare împotriva reclamantului nu au fost inițiate de un adversar politic, ci de o asociație abilitată prin legea franceză să urmărească în instanțe afirmațiile sau înscrisurile rasiste sau antisemite în temeiul Legii din 29 iulie 1881 privind libertatea presei (*Bulletin des Lois*, 1881, nr. 637, p. 125), că la originea anchetei nu se află denunțuri anonime, că procedurile inițiate nu priveau nici fapte vechi, nici fapte săvârșite pe parcursul unei campanii electorale și că nimic nu permite să se stabilească, având în vedere faptele luate în considerare de Parlamentul European și care nu sunt, de altfel, contestate de reclamant, că procedurile ar fi vizat în mod evident ca acesta din urmă să constituie un exemplu.
- 120 Niciunul dintre criteriile identificate în cadrul practicii decizionale anterioare a Parlamentului European și care l-a putut determina pe acesta să se opună, în trecut, unei cereri de ridicare a imunității nu se întâlnește, așadar, în speță.
- 121 Prin urmare, Parlamentul European a susținut în mod corect ceea ce urmează în decizia referitoare la ridicarea imunității reclamantului:
- „[...]În cazul de față, Parlamentul nu a putut identifica un caz de *fumus persecutionis*, și anume o suspiciune suficient de serioasă și precisă cu privire la faptul că procedura a fost inițiată cu intenția de a prejudicia activitatea politică a deputatului [...]”
- 122 Rezultă că, atât cu privire la aprecierea libertății de exprimare, cât și a existenței unui eventual *fumus persecutionis*, obligația Parlamentului European de a examina cu atenție și imparțialitate toate elemente relevante ale speței a fost îndeplinită, iar reclamantul nu reușește să probeze că principiul bunei administrări a fost încălcat.
- 123 Aceeași situație se regăsește în ceea ce privește principiul egalității de tratament, dat fiind că reclamantul nu reușește să demonstreze, având în vedere practica decizională anterioară a Parlamentului European evidențiată de Comunicarea nr. 11/2003, că i s-ar fi aplicat un tratament diferit de cel care este rezervat în mod obișnuit deputaților în Parlamentul European în situații comparabile.
- 124 În plus, având în vedere natura juridică a Comunicării nr. 11/2003, care nu este un document al Parlamentului European (a se vedea punctele 107 și 108 de mai sus), reclamantul nu poate invoca în mod util încălcarea de către acesta a principiului securității juridice pentru faptul că s-a îndepărtat de această comunicare într-un mod neașteptat pentru el, din moment ce comunicarea menționată, întocmită numai de Secretariatul general al Parlamentului European, nu poate fi considerată, în consecință, o reglementare în sensul jurisprudenței evocate mai sus (punctul 115).

125 În sfârșit, din toate considerațiile care precedă rezultă că actul atacat cuprinde o motivare suficientă în privința celor două puncte evocate mai sus.

126 În consecință, al doilea și al treilea motiv trebuie respinse în întregime.

Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe încălcarea dispozițiilor Regulamentului de procedură referitoare la procedura care poate conduce la invalidarea mandatului unui deputat

127 Reclamantul susține, în esență, că faptele pentru care este urmărit pot fi sancționate, în dreptul francez, printr-o pedeapsă suplimentară de ineligibilitate care determină invalidarea mandatelor electiv.

128 Or, guvernul francez nu ar fi respectat procedura prevăzută la articolul 3 alineatul (6) din Regulamentul de procedură și ar fi omis să menționeze, în corespondența sa, că procedurile desfășurate împotriva reclamantului puteau avea drept consecință invalidarea mandatului său de deputat.

129 În plus, potrivit reclamantului, niciun organ al Parlamentului European nu a solicitat guvernului francez clarificări cu privire la aspectul menționat. Or, președintele Parlamentului European ar fi trebuit să aducă la cunoștința Comisiei pentru afaceri juridice acest element esențial, iar aceasta ar fi putut ține seama de respectivul element, chiar dacă condamnarea reclamantului la o astfel de sancțiune suplimentară rămânea în mare măsură improbabilă.

130 În opinia reclamantului, rezultă că omiterea acestei norme fundamentale de procedură afectează raportul comisiei competente și, în consecință, decizia referitoare la ridicarea imunității reclamantului.

131 Parlamentul European contestă afirmațiile menționate.

132 Potrivit unei jurisprudențe constante, regulamentul de procedură al unei instituții comunitare are ca obiect organizarea funcționării interne a serviciilor în interesul unei bune administrări. Rezultă de aici că, în susținerea unei acțiuni în anulare, persoanele fizice sau juridice nu se pot prevala de o pretinsă încălcare a acestor reguli, care nu sunt destinate să asigure protecția particularilor (Hotărârea Curții din 7 mai 1991, Nakajima/Consiliul, C-69/89, Rec., p. I-2069, punctele 49 și 50; a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 13 septembrie 2007, Common Market Fertilizers/Comisia, C-443/05 P, Rep., p. I-7209, punctele 144 și 145).

133 În plus, potrivit unei jurisprudențe constante, încălcarea unei norme fundamentale de procedură poate determina anularea deciziei în discuție dacă s-a stabilit că, în lipsa acestei neregularități, decizia menționată ar fi putut avea un conținut diferit (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 29 octombrie 1980, Van Landewyck și alții/Comisia, 209/78-215/78 și 218/78, Rec., p. 3125, punctul 47, și Hotărârea Tribunalului din 5 aprilie 2006, Degussa/Comisia, T-279/02, Rec., p. II-897, punctul 416).

134 În speță, prin prima critică invocată de reclamant se urmărește în esență ca Tribunalul să constate că autoritățile franceze nu și-au îndeplinit obligația, care ar rezulta din articolul 3 alineatul (6) din Regulamentul de procedură, de a informa Parlamentul European cu privire la existența unei proceduri care poate conduce la invalidarea mandatului reclamantului.

135 Or, este necesar să se constate că articolul 3 alineatul (6) din Regulamentul de procedură nu prevede nicio obligație în acest sens în sarcina statelor membre.

- 136 Astfel, articolul 3 alineatul (6) din Regulamentul de procedură prevede că, în cazul în care autoritățile competente ale statelor membre inițiază o procedură care ar putea conduce la invalidarea mandatului unui deputat, președintele Parlamentului European le solicită o informare periodică privind stadiul acesteia și sesizează comisia competentă pentru verificarea prerogativelor, la propunerea căreia Parlamentul poate adopta o decizie.
- 137 Astfel, dispozițiile acestui articol prevăd procedura care trebuie urmată de președintele Parlamentului European, iar nu de statele membre. De altfel, este exclus, în orice caz, să poată fi stabilită vreo obligație în sarcina statelor membre în temeiul Regulamentului de procedură al Parlamentului European.
- 138 În consecință, prima critică trebuie respinsă.
- 139 A doua critică se întemeiază pe faptul că niciun organ al Parlamentului European, începând cu președintele acestuia, nu a reproșat autorităților franceze că nu a informat Parlamentul European în legătură cu faptul că reclamantul ar risca o invalidare a mandatului său, în timp ce președintele ar fi trebuit să atragă atenția comisiei competente cu privire la această neîndeplinire a obligațiilor care ar fi putut fi luată în considerare de aceeași comisie la adoptarea deciziei referitoare la ridicarea imunității sale.
- 140 Or, este necesar să se constate că articolul 3 alineatul (6) din Regulamentul de procedură, care nu cuprinde norme destinate să asigure protecția particularilor, urmărește exclusiv, astfel cum susține Parlamentul European, să permită acestuia să fie informat cu privire la măsurile luate de autoritățile naționale în cadrul unei proceduri care poate conduce la invalidarea mandatului unui deputat și la eventuala înlocuire a acestuia.
- 141 Este vorba în acest sens despre o dispoziție care are ca obiect să asigure o funcționare internă corespunzătoare a Parlamentului European și care nu constituie, așadar, o normă fundamentală a procedurii de ridicare a imunității unui deputat.
- 142 Rezultă că a doua critică trebuie să fie de asemenea respinsă.
- 143 În consecință, al cincilea motiv trebuie respins în întregime.

Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului contradictorialității și a dreptului la apărare

- 144 Reclamantul susține că faptul că nu a avut posibilitatea de a se apăra cu ocazia votului în ședință plenară cu privire la decizia referitoare la ridicarea imunității sale și că a fost respinsă o cerere pe care a prezentat-o în acest sens președintelui Parlamentului European constituie o încălcare a principiului contradictorialității și a dreptului la apărare.
- 145 Acesta admite că, desigur, articolul 7 alineatul (8) al treilea paragraf din Regulamentul de procedură prevede că, fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 151, deputatul ale cărui privilegii sau imunități fac obiectul unei examinări nu poate interveni în dezbateri.
- 146 Reclamantul invocă totuși o excepție de nelegalitate împotriva dispoziției menționate, subliniind contradicția acesteia cu respectarea dreptului la apărare și, în special, cu dreptul de a fi ascultat.
- 147 În această privință, în primul rând, reclamantul susține că nu se poate considera că dreptul său la apărare a fost respectat pentru simplul fapt că a fost ascultat în ședință secretă în fața Comisiei pentru afaceri juridice, în condițiile în care concluzia raportului pregătit de raportor nu era cunoscută.

- 148 În al doilea rând, reclamantul observă că procesele-verbale ale reuniunilor comisiei nu menționează numele deputaților efectiv prezenți la audierea sa, ci numai lista de semnături. Or, potrivit reclamantului, anumiți deputați care au semnat această listă nu mai erau prezenți la audierea sa.
- 149 În al treilea rând, acesta afirmă că mai mulți deputați care au participat la votarea raportului nu erau prezenți la audierea sa. Or, se admite în mod obișnuit, în cadrul unei proceduri disciplinare, judiciare sau administrative, că pot adopta o decizie numai cei care au ascultat persoana interesată, ceea ce înseamnă că aceleași persoane participă atât la audierea persoanei în cauză, cât și la adoptarea deciziei care o privește.
- 150 În al patrulea rând, acest refuz de a-l asculta ar fi de asemenea în contradicție cu majoritatea uzanțelor parlamentare și în special cu articolul 80 alineatul (7) din Regulamentul Adunării Naționale franceze, care prevede că deputatul va lua parte la dezbateri în cadrul examinării cererii de ridicare a imunității care îl privește.
- 151 În al cincilea rând, reclamantul susține că, în plus, Parlamentul European a înlăturat orice posibilitate de dezbateră prin recurgerea la o procedură simplificată fără dezbateri pentru adoptarea textelor care nu au făcut obiectul unor amendamente, în conformitate cu articolul 138 alineatul (2) din Regulamentul de procedură. Or, această dispoziție cu caracter general nu se poate aplica, în opinia sa, din moment ce dispozițiile speciale ale articolului 7 alineatul (8) din Regulamentul de procedură, aplicabile în materie de imunitate, prevăd la rândul lor desfășurarea unei dezbateri.
- 152 În sfârșit, în al șaselea rând, propunerile de adoptare a unui act cu sau fără dezbateri sunt examinate de Conferința președinților grupurilor politice. Or, potrivit reclamantului, în cadrul acestei conferințe, deputații care nu sunt înscriși nu au un reprezentant ales și dispun numai de un reprezentant numit care nu are vot deliberativ, astfel încât nu poate impune desfășurarea unei dezbateri, ceea ce constituie, în opinia sa, un nou caz de discriminare a deputaților neînscriși, la fel ca în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Tribunalului din 2 octombrie 2001, Martinez și alții/Parlamentul European (T-222/99, T-327/99 și T-329/99, Rec., p. II-2823).
- 153 Trebuie să se precizeze că, în ședință, reclamantul a arătat că motivul său privea numai lipsa unor garanții oferite de procedurile interne ale Parlamentului European cu ocazia examinării unei cereri de ridicare a imunității, și anume dezbateră contradictorie și respectarea dreptului la apărare, dar că nu susținea totuși că, în speță, procedurile interne menționate ar fi fost încălcate.
- 154 Parlamentul European contestă aceste afirmații.
- 155 Argumentele reclamantului, astfel cum le-a precizat acesta cu ocazia ședinței, constau, în esență, în a susține că intenționa să ia cuvântul în ședință plenară pentru a se apăra și că acest drept i-a fost refuzat întrucât aplicarea dispozițiilor articolului 7 alineatul (8) coroborate cu cele ale articolului 138 alineatul (2) din Regulamentul de procedură a împiedicat desfășurarea dezbaterii și faptul de a lua cuvântul la aceasta.
- 156 Astfel, reclamantul consideră că recurgerea la articolul 138 alineatul (2) din Regulamentul de procedură a împiedicat desfășurarea unei dezbateri prevăzute totuși la articolul 7 alineatul (8) din regulamentul menționat și că aplicarea articolului 7 alineatul (8) din Regulamentul de procedură împiedică în plus deputatul să se exprime atunci când o astfel de dezbateră are loc.
- 157 Deși admite că, desigur, Parlamentul European s-a conformat dispozițiilor Regulamentului său de procedură, reclamantul contestă în schimb legalitatea unui astfel de mecanism, în măsura în care, în opinia sa, acesta este contrar atât respectării dreptului la apărare, cât și principiului contradictorialității.

158 În consecință, trebuie să se examineze, în primul rând, dacă trebuia să aibă loc o dezbatere în ședință plenară, în al doilea rând, dacă, în caz afirmativ, reclamantului i se putea refuza să ia cuvântul și, în consecință, dacă dispozițiile articolului 7 alineatul (8) din Regulamentul de procedură sunt, în această privință, nelegale și, în sfârșit, în al treilea rând, dacă celelalte critici referitoare la procedura urmată de Parlamentul European repun în discuție legalitatea desfășurării acesteia.

– Cu privire la desfășurarea unei debateri în ședință plenară

159 Cu titlu introductiv, este necesar să se arate că reclamantul nu repune în discuție articolul 7 alineatul (8) din Regulamentul de procedură în măsura în care acesta prevede desfășurarea unei debateri, ci exclusiv în măsura în care prevede că, în cursul acestei debateri, deputatul în cauză nu poate lua cuvântul.

160 În primul rând, trebuie să se examineze, așadar, dacă este permis să se aplice dispozițiile articolului 138 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, care prevede o procedură simplificată fără debateri și fără amendamente în ședință plenară, în cadrul adoptării, cu ocazia acestei ședințe, a unei decizii referitoare la imunitatea unui deputat.

161 Articolul 138 alineatul (2) din Regulamentul de procedură prevede că, atunci când o propunere de rezoluție fără caracter legislativ a fost adoptată în comisie, în cazul în care mai puțin de o zecime dintre membrii respectivei comisii votează împotriva textului, aceasta se înscrie pe ordinea de zi în vederea adoptării fără amendamente și fără debateri, cu excepția cazului în care se hotărăște altfel, la propunerea Conferinței președinților sau la cererea unui grup politic ori a unui număr de cel puțin 40 de deputați.

162 *Primo*, trebuie să se considere că, astfel cum susține Parlamentul European, noțiunea „propunere de rezoluție fără caracter legislativ”, spre deosebire de cea de „propunere de act legislativ” în sensul articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, include noțiunea „propunere de decizie” în sensul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, această interpretare nefiind de altfel contestată de reclamant.

163 *Secundo*, trebuie să se arate că numai în urma încheierii unei debateri în comisie și în măsura în care o minoritate de mai puțin de o zecime dintre membrii săi a votat împotriva textului în cadrul acesteia, Regulamentul de procedură prevede că procedura care va fi urmată de plin drept în continuare este procedura fără debateri și fără amendamente prevăzută la articolul 138 din Regulamentul de procedură, pentru motive de economie de procedură.

164 *Tertio*, este necesar să se sublinieze că Regulamentul de procedură a prevăzut totuși mecanisme de salvagardare, permițând desfășurarea unei debateri în ședință plenară, în pofida rezultatului votului în comisie, la propunerea Conferinței președinților sau la cererea unui grup politic sau a unui număr de cel puțin 40 de deputați.

165 Posibilitatea de a organiza o dezbatere în ședință plenară nu este, așadar, exclusă în niciun mod, chiar și atunci când dispozițiile articolului 138 alineatul (2) determină înscrierea unui punct pe ordinea de zi a ședinței plenary în vederea unui vot fără debateri și fără amendamente.

166 *Quarto*, articolul 7 alineatul (8) din Regulamentul de procedură nu impune desfășurarea unei debateri în ședință plenară, ci se limitează să prevadă condițiile în care această dezbatere se va desfășura dacă are loc, în cazul de față, sub forma unei debateri limitate la motivele pro și contra propunerii de ridicare sau de neridicare a imunității unui deputat și care, în plus, nu poate conduce la depunerea niciunui amendament.

- 167 Rezultă că aceste dispoziții nu exclud în niciun fel ca, atunci când propunerea de decizie a fost adoptată în comisie și o minoritate de mai puțin de o zecime dintre membrii acesteia a votat împotriva textului, punctul să fie înscris de plin drept pe ordinea de zi a ședinței plenare în vederea unui vot fără dezbateri și fără amendamente, în conformitate cu articolul 138 alineatul (2) din Regulamentul de procedură.
- 168 Articolul 7 alineatul (8) nu constituie, așadar, o *lex specialis* de la care articolul 138 alineatul (2) nu ar permite să se deroge, ci aceste două dispoziții prezintă, dimpotrivă, un raport de complementaritate procedurală destinată să faciliteze lucrările Parlamentului European în ședință plenară atunci când numai o minoritate foarte redusă s-a exprimat împotriva propunerii adoptate de comisia competentă sau atunci când nici măcar o minoritate nu s-a exprimat împotriva acestei propuneri.
- 169 De altfel, trebuie să se precizeze că Parlamentul European a arătat, fără a fi contrazis de reclamant, că procedura fără dezbateri prevăzută la articolul 138 alineatul (2) din Regulamentul de procedură era cea care era urmată în mod obișnuit de Parlamentul European în legătură cu deciziile referitoare la cererile de ridicare a imunității și că o dezbatere în ședință plenară, astfel cum era prevăzută la articolul 7 alineatul (8), intervenea numai în mod excepțional, din moment ce numai rezultatul votului din cadrul comisiei competente stabilea dacă se aplica articolul 138 alineatul (2).
- 170 În plus, pe de o parte, trebuie să se constate că, în speță, punctul a fost înscris pe ordinea de zi a ședinței plenare în vederea unui vot fără amendamente și fără dezbateri, propunerea de decizie fiind adoptată în comisie în condițiile în care o minoritate de mai puțin de o zecime dintre membrii săi votase împotriva textului în cadrul acesteia. Pe de altă parte, este necesar să se constate, ceea ce reclamantul nu contestă, că nici Conferința președinților, nici un grup politic, nici măcar 40 de deputați nu s-au exprimat în favoarea desfășurării unei dezbateri privind decizia de ridicare a imunității acestuia.
- 171 În consecință, trebuie să se considere că Parlamentul European a aplicat în mod întemeiat procedura fără amendamente și fără dezbateri prevăzută la articolul 138 din Regulamentul de procedură.
- 172 În consecință și în concluzie, în măsura în care reclamantul susține încă existența unui abuz de procedură, în pofida precizărilor aduse în ședință la formularea criticilor sale, este necesar să se amintească faptul că, potrivit unei jurisprudențe constante, există abuz de putere, abuzul de procedură fiind doar o formă a acestuia, numai dacă rezultă, pe baza unor indicii obiective, pertinente și concordante, că actul atacat a fost adoptat în scopul exclusiv sau cel puțin determinant de a atinge alte obiective decât pe cele declarate sau de a eluda o procedură special prevăzută de tratat pentru a răspunde circumstanțelor cauzei (Hotărârea Curții din 10 martie 2005, Spania/Consiliul, C-342/03, Rec., p. I-1975, punctul 64, și Hotărârea Curții din 7 septembrie 2006, Spania/Consiliul, C-310/04, Rec., p. I-7285, punctul 69).
- 173 Din moment ce, în temeiul articolului 138 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, punctul în discuție a fost în speță înscris de plin drept pe ordinea de zi a ședinței plenare în vederea unui vot fără amendamente și fără dezbateri, propunerea de decizie fiind adoptată în comisie în condițiile în care cel mult o minoritate de mai puțin de o zecime dintre membrii săi votase împotriva textului în cadrul acesteia, nu există în speță niciun indiciu obiectiv și pertinent că actul atacat ar fi fost adoptat astfel încât să se urmărească eludarea unei proceduri special prevăzute în acest sens.
- 174 În al doilea rând, trebuie să se examineze dacă, astfel cum susține reclamantul, în pofida legalității procedurii urmate de Parlamentul European, principiile generale referitoare la respectarea dreptului la apărare și a contradictorialității se opun mecanismului procedural de adoptare a unei decizii de ridicare a imunității unui deputat, astfel cum este stabilit de Regulamentul de procedură al Parlamentului European.

- 175 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, respectarea dreptului la apărare și în special a dreptului de a fi ascultat, în orice procedură inițiată împotriva unei persoane și care poate să conducă la adoptarea unui act cauzator de prejudicii, constituie un principiu fundamental de drept al Uniunii care trebuie să fie garantat chiar în lipsa oricărei reglementări privind procedura în discuție (Hotărârea Curții din 9 noiembrie 2006, Comisia/De Bry, C-344/05 P, Rec., p. I-10915, punctul 37, și Hotărârea Tribunalului din 14 octombrie 2009, Bank Melli Iran/Consiliul, T-390/08, Rep., p. II-3967, punctul 91). De altfel, acest principiu a fost consacrat de articolul 41 alineatul (2) litera (a) din Carta drepturilor fundamentale.
- 176 În temeiul principiului menționat, persoana interesată trebuie să fi avut posibilitatea, înainte de adoptarea deciziei care o privește, să își formuleze în mod util punctul de vedere cu privire la caracterul real și pertinent al faptelor și împrejurărilor pe baza cărora a fost adoptată această decizie (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 15 iulie 1970, Buchler/Comisia, 44/69, Rec., p. 733, punctul 9, și Hotărârea Curții din 3 octombrie 2000, Industrie des poudres sphériques/Consiliul, C-458/98 P, Rec., p. I-8147, punctul 99).
- 177 Potrivit acestor principii, rezultă că o decizie nu poate fi adoptată pe baza unor elemente de fapt și a unor împrejurări asupra cărora persoana interesată nu ar fi fost în măsură să își formuleze în mod util punctul de vedere înainte de adoptarea acestei decizii.
- 178 Dreptul de a fi ascultat nu implică totuși în mod necesar desfășurarea unei dezbateri publice în cadrul oricărei proceduri inițiate împotriva unei persoane și care poate să conducă la adoptarea unui act cauzator de prejudicii.
- 179 În consecință, respectarea dreptului la apărare și a contradictorialității nu presupune ca adoptarea de către Parlamentul European a unei decizii privind ridicarea imunității unui deputat să fie precedată în mod necesar de o dezbateră în ședință plenară.
- 180 Reclamantul nu dovedește, de altfel, că un astfel de principiu ar prevala în mare măsură în dreptul statelor membre, nici măcar în dreptul francez.
- 181 Astfel, fără a fi contrazis de reclamant, Parlamentul European a invocat în ședință că, în Franța, începând cu 1995, revine biroului adunării din care face parte deputatul să adopte o decizie referitoare la ridicarea imunității acestuia, iar nu adunării care se reunește în ședință plenară.
- 182 În schimb, trebuie avut în vedere articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, care prevede că deputatul vizat de o cerere de ridicare a imunității are posibilitatea să ofere explicații și că acesta poate prezenta toate documentele și mijloacele de probă scrise pe care le consideră pertinente. În plus, el poate fi reprezentat de un alt deputat.
- 183 Garanții suficiente, în raport cu dreptul la apărare și cu principiul contradictorialității, sunt astfel conferite persoanei interesate în cadrul procedurii stabilite de Parlamentul European pentru a examina cererile de ridicare a imunității deputaților.
- 184 În consecință, reclamantul susține în mod greșit că principiul respectării dreptului la apărare și principiul contradictorialității s-ar opune mecanismului procedural în vigoare în fața Parlamentului European în cadrul Regulamentului de procedură, în temeiul articolelor 7 și 138 din acesta, în vederea examinării cererilor de ridicare a imunității.
- 185 În plus, în speță, este necesar să se constate că reclamantul nu contestă că a fost ascultat în fața Comisiei pentru afaceri juridice înainte ca aceasta să adopte propunerea sa de decizie.

186 Mai mult, reclamantul nu reușește să probeze elementele de fapt sau împrejurările care ar fi fost luate în considerare de Comisia pentru afaceri juridice sau de către Parlamentul European și asupra cărora nu ar fi fost în măsură să își formuleze punctul de vedere înainte de adoptarea deciziei referitoare la ridicarea imunității sale.

187 De asemenea, din motivarea deciziei referitoare la ridicarea imunității reclamantului reiese că Parlamentul European a răspuns la cele două argumente principale pe care acesta le invocă din nou în fața Tribunalului, și anume că ar fi acționat în cadrul exercitării funcțiilor sale și că ar exista un *fumus persecutionis* care să justifice ca imunitatea sa să nu fie ridicată.

188 În consecință, trebuie să se considere că reclamantul nu probează că, în speță, dreptul său la apărare sau principiul contradictorialității au fost încălcate.

– Cu privire la dreptul deputatului de a lua cuvântul la dezbateră prevăzută la articolul 7 alineatul (8) din Regulamentul de procedură

189 Având în vedere considerațiile de mai sus, este necesar să se considere ca inoperante argumentele reclamantului potrivit cărora ar fi contrar respectării dreptului la apărare și principiului contradictorialității faptul de a nu avea dreptul să ia cuvântul la dezbateră în ședință plenară cu ocazia adoptării deciziei referitoare la ridicarea imunității.

190 Astfel, în cazul în care, în temeiul articolului 138 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, este permis să se înscrie pe ordinea de zi a ședinței plenare în vederea votării fără dezbateri și fără amendamente o propunere de decizie având ca obiect ridicarea imunității unui deputat, critica întemeiată pe faptul că a nu i se permite să ia cuvântul cu ocazia unei astfel de dezbateri ar fi nelegal este inoperantă.

191 Rezultă de asemenea că, în astfel de împrejurări, nu se poate reproșa doamnei A., care prezida ședința plenară, că nu a acordat cuvântul reclamantului în scopul unei dezbateri privind ridicarea imunității sale, întrucât nu era prevăzută nicio dezbateră.

– Cu privire la celelalte critici invocate de reclamant privind desfășurarea procedurii

192 În ceea ce privește critica întemeiată pe faptul că dezbateră în cadrul comisiei competente s-a desfășurat cu ușile închise, trebuie să se observe că s-a procedat astfel în temeiul articolului 103 alineatul (4) din Regulamentul de procedură și că, potrivit articolului menționat, această procedură se aplică întotdeauna în ceea ce privește examinarea cererilor de ridicare a imunității, în scopul protejării atât a deputatului în cauză, cât și a confidențialității dezbaterilor, astfel cum rezultă din articolul 7 alineatul (11) din Regulamentul de procedură.

193 În consecință, reclamantul nu a făcut obiectul niciunui tratament diferit sau special în raport cu tratamentul rezervat în mod obișnuit deputaților Parlamentului European în împrejurări analoge.

194 În ceea ce privește critica întemeiată pe faptul că dezbateră în fața comisiei competente ar fi avut loc înainte ca reclamantul să fi avut cunoștință de conținutul proiectului de raport, ceea ce nu i-ar fi permis să se apere în mod adecvat, este necesar să se arate că reclamantul nu reușește să probeze că exista deja un proiect de raport în momentul audierii sale la 26 ianuarie 2011 și că acesta ar fi fost adus în prealabil la cunoștința membrilor comisiei competente, dar nu și la cea a reclamantului.

195 În orice caz, trebuie amintit în această privință că reclamantul nu reușește să stabilească elementele de fapt sau împrejurările care ar fi fost luate în considerare de Comisia pentru afaceri juridice sau de Parlamentul European și asupra cărora nu ar fi fost în măsură să își formuleze punctul de vedere înainte de adoptarea deciziei referitoare la ridicarea imunității sale.

196 Rezultă că această critică trebuie respinsă.

197 În ceea ce privește critica întemeiată pe faptul că deputații care au asistat la dezbaterile în comisie nu erau aceiași cu cei care au luat parte la vot în cadrul acesteia, în primul rând, este necesar să se considere că Parlamentul European susține în mod întemeiat, și fără a fi contrazis de reclamant cu privire la acest aspect, că nu există nicio dispoziție sau normă internă care să impună ca respectiva comisie să fie compusă în același mod în momentul dezbaterii și în momentul votului, în măsura în care cvorumurile sunt respectate, ceea ce se justifică prin faptul că nu este vorba despre acte adoptate în mod individual de deputați, ci despre acte ale comisiei parlamentare.

198 În al doilea rând, trebuie amintit că, potrivit procedurii stabilite de Parlamentul European, după ce cererea de ridicare a imunității unui deputat a fost transmisă comisiei competente, deputatul este ascultat de această comisie. În continuare, un raport este pregătit de către membrul comisiei desemnat ca raportor, raport la care este anexată propunerea de decizie. Acest raport, însoțit de propunerea de decizie, este supus în continuare votului membrilor comisiei.

199 Or, reclamantul nu reușește să probeze faptul că această procedură nu ar fi fost urmată în speță.

200 În plus, trebuie să se sublinieze că propunerea de decizie supusă votului comisiei expune motivele pentru care Parlamentul European a considerat că reclamantul nu acționase în cadrul funcțiilor sale în calitate de deputat în Parlamentul European și că nu era probat un *fumus persecutionis*.

201 Mai mult, trebuie să se amintească încă o dată că reclamantul nu reușește să probeze elementele de fapt sau împrejurările care ar fi fost luate în considerare de membrii Comisiei pentru afaceri juridice cu ocazia votării de către aceasta și cu privire la care reclamantul nu ar fi fost în măsură să își formuleze punctul de vedere.

202 În sfârșit, în al treilea rând, în ceea ce privește un act al Parlamentului European care prezintă un caracter politic (a se vedea punctul 59 de mai sus), nu poate fi probat niciun paralelism cu normele care reglementează procedurile disciplinare sau judiciare în ceea ce privește componența instanței deliberante însărcinate să se pronunțe cu privire la procedurile amintite.

203 În consecință, critica trebuie respinsă.

204 În ceea ce privește critica întemeiată pe diferențele procedurale care există în raport cu dreptul francez, chiar presupunând că aceasta ar fi probată (a se vedea punctul 181 de mai sus), este necesar să se constate că respectiva critică este inoperantă din moment ce în speță nu este aplicabilă procedura de adoptare a deciziei prevăzute de dreptul francez, ci procedura prevăzută de Regulamentul de procedură.

205 În consecință, această critică trebuie respinsă.

206 Al șaselea motiv trebuie, așadar, respins în întregime, precum și excepția de nelegalitate care are în vedere articolul 7 alineatul (8) al treilea paragraf din Regulamentul de procedură.

207 În concluzie, este necesar să se respingă acțiunea în anulare în cadrul cauzei T-346/11 referitoare la ridicarea imunității reclamantului.

Cu privire la acțiunea în despăgubiri în cauza T-346/11, referitoare la ridicarea imunității

208 Reclamantul se limitează să formuleze în cererea sa introductivă un capăt de cerere având ca obiect despăgubiri.

- 209 Parlamentul European contestă această cerere.
- 210 Potrivit unei jurisprudențe consacrate, angajarea răspunderii extracontractuale a Uniunii, în sensul articolului 340 al doilea paragraf TFUE, pentru conduita ilicită a organelor sale este supusă întrunirii mai multor condiții, și anume nelegalitatea comportamentului imputat instituțiilor, caracterul real al prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între conduita invocată și prejudiciul pretins (a se vedea Hotărârea Gollnisch/Parlamentul European, punctul 58 de mai sus, punctul 90 și jurisprudența citată).
- 211 Aceste trei condiții de angajare a răspunderii Comunității sunt cumulative (Hotărârea Curții din 9 septembrie 1999, Lucaccioni/Comisia, C-257/98 P, Rec., p. I-5251, punctul 14, și Hotărârea Tribunalului din 6 decembrie 2001, Emesa Sugar/Consiliul, T-43/98, Rec., p. II-3519, punctul 59). Astfel, lipsa uneia dintre acestea este suficientă pentru a respinge o acțiune în despăgubiri (Hotărârea Tribunalului din 17 decembrie 2003, DLD Trading/Consiliul, T-146/01, Rec., p. II-6005, punctul 74).
- 212 Din moment ce în speță nu este îndeplinită condiția nelegalității conduitei imputate Parlamentului European și nicio nelegalitate nu afectează decizia acestuia de a ridica imunitatea reclamantului (a se vedea punctul 207 de mai sus), răspunderea acestei instituții nu poate fi angajată în temeiul articolului 340 al doilea paragraf TFUE, iar acțiunea în despăgubire trebuie respinsă.

Cu privire la acțiunea în anulare și la acțiunea în despăgubire în cauza T-347/11, referitoare la decizia de a refuza apărarea imunității reclamantului

- 213 Reclamantul invocă șase motive, asemănătoare motivelor invocate în cadrul cauzei T-346/11, în susținerea acțiunii în anulare pe care o introduce împotriva deciziei Parlamentului European de a nu apăra imunitatea sa.
- 214 Acesta invocă, în primul rând, încălcarea articolului 9 din protocol, în al doilea rând, o atingere adusă „jurisprudenței constante” a Comisiei pentru afaceri juridice a Parlamentului European, în al treilea rând, încălcarea principiilor securității juridice și încrederii legitime, în al patrulea rând, o atingere adusă independenței deputatului, în al cincilea rând, încălcarea dispozițiilor articolului 3 alineatul (4) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură referitoare la procedura care poate conduce la invalidarea mandatului unui deputat și, în al șaselea rând, încălcarea principiului contradictorialității și a dreptului la apărare.
- 215 Pe de altă parte, reclamantul se limitează să formuleze în cererea sa introductivă un capăt de cerere având ca obiect despăgubiri.
- 216 Parlamentul European invocă, în esență, atât inadmisibilitatea acțiunii, în măsura în care decizia referitoare la apărarea imunității ar constitui numai un aviz și nu ar putea să modifice situația juridică a persoanei interesate, prevalându-se de jurisprudența rezultată din Hotărârea Marra, punctul 34 de mai sus (punctul 44), cât și lipsa unui interes al reclamantului de a exercita acțiunea, în măsura în care decizia sa de ridicare a imunității acestuia din urmă a fost adoptată concomitent cu decizia de a refuza apărarea imunității sale în cadrul acțiunii menționate.
- 217 Pe de altă parte, Parlamentul European contestă argumentele reclamantului și solicită respingerea motivelor invocate de acesta în susținerea acțiunii sale în anulare, precum și respingerea cererii sale de despăgubiri, pentru motive asemănătoare celor susținute în cadrul cauzei T-346/11.
- 218 După cum s-a recunoscut printr-o jurisprudență consacrată, obiectul litigiului, astfel cum a fost definit prin cererea de sesizare a instanței, trebuie să existe în continuare, ca și interesul de a exercita acțiunea, până la momentul pronunțării hotărârii judecătorești, sub sancțiunea nepronunțării asupra fondului cauzei, ceea ce presupune ca acțiunea să fie susceptibilă, prin rezultatul său, să aducă un beneficiu

părții care a formulat-o (Hotărârea Curții din 7 iunie 2007, Wunenburger/Comisia, C-362/05 P, Rep., p. I-4333, punctul 42, și Hotărârea Tribunalului din 24 septembrie 2008, Reliance Industries/Consiliul și Comisia, T-45/06, Rep., p. II-2399, punctul 35).

- 219 În măsura în care acțiunea îndreptată împotriva deciziei de ridicare a imunității este respinsă (a se vedea punctul 207 de mai sus), este necesar să se considere că reclamantul nu poate obține niciun beneficiu dintr-o hotărâre prin care se statuează asupra legalității deciziei Parlamentului European de a nu apăra imunitatea sa.
- 220 Astfel, chiar dacă, prin absurd, de vreme ce motivele invocate sunt asemănătoare cu cele respinse anterior în ceea ce privește decizia de ridicare a imunității, decizia de a nu apăra imunitatea reclamantului ar fi anulată, hotărârea de anulare ar rămâne lipsită de incidență asupra situației juridice a acestuia, întrucât imunitatea sa ar rămâne oricum ridicată și, în consecință, nu ar putea fi apărută simultan de Parlamentul European.
- 221 În consecință, nu mai este necesară pronunțarea asupra acțiunii în anulare în cauza T-347/11, referitoare la decizia Parlamentului European de a nu apăra imunitatea reclamantului.
- 222 În ceea ce privește acțiunea în despăgubire, este necesar să se amintească, în cadrul condițiilor de angajare a răspunderii extracontractuale a Uniunii amintite la punctul 210 de mai sus, că, potrivit unei jurisprudențe constante, condiția referitoare la existența unei legături de cauzalitate este îndeplinită atunci când există o legătură directă de la cauză la efect între fapta ilicită săvârșită de instituția în cauză și prejudiciul invocat, legătură a cărei probă este în sarcina reclamantului. Răspunderea Uniunii nu poate fi angajată decât pentru prejudiciul care decurge suficient de direct din comportamentul neregular al instituției vizate, ceea ce înseamnă că acest comportament trebuie să fie cauza determinantă a prejudiciului. În schimb, nu revine Uniunii obligația de a repara orice consecință prejudiciabilă, chiar și îndepărtată, a comportamentului organelor sale (a se vedea Hotărârea Gollnisch/Parlamentul European, punctul 58 de mai sus, punctul 110 și jurisprudența citată).
- 223 În speță, întrucât Parlamentul European nu putea decât să constate că nu mai era necesar să se pronunțe asupra cererii de apărare a imunității reclamantului, în măsura în care era sesizat cu o cerere de ridicare a imunității acestuia, se impune să se aprecieze că numai decizia prin care a fost soluționată această cerere ar fi putut să îl prejudicieze pe reclamant și că numai aceasta ar fi fost susceptibilă să angajeze răspunderea Parlamentului European, dacă ar fi fost nelegală, ceea ce totuși nu s-a constatat (a se vedea punctul 212 de mai sus).
- 224 Rezultă că, în orice caz, nu poate fi stabilită nicio legătură de cauzalitate între pretinsul prejudiciu moral invocat de reclamant și nelegalitățile care, în opinia acestuia, ar afecta decizia Parlamentului European de a nu apăra imunitatea sa.
- 225 Rezultă că acțiunea în despăgubire trebuie respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 226 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 227 Potrivit articolului 87 alineatul (6) din Regulamentul de procedură, cheltuielile de judecată rămân la aprecierea Tribunalului în cazul în care acesta nu se pronunță asupra fondului cauzei.

228 Întrucât reclamantul a căzut în pretenții în cauza T-346/11, precum și în cadrul acțiunii în despăgubire în cauza T-347/11, se impune obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii măsurilor provizorii, conform concluziilor Parlamentului European.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera întâi)

declară și hotărăște:

- 1) **Respinge acțiunea în anulare și acțiunea în despăgubire în cauza T-346/11.**
- 2) **Nu mai este necesar să se pronunțe asupra acțiunii în anulare în cauza T-347/11.**
- 3) **Respinge acțiunea în despăgubire în cauza T-347/11.**
- 4) **Obligă pe domnul Bruno Gollnisch la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii măsurilor provizorii în cauzele T-346/11 și T-347/11.**

Azizi

Frimodt Nielsen

Kancheva

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 17 ianuarie 2013.

Semnături

Cuprins

Cadrul juridic	1
Protocolul privind privilegiile și imunitățile	1
Regulamentul de procedură al Parlamentului European	2
Istoricul cauzei	5
Procedura și concluziile părților	7
În drept	9
Observații introductive	9
Cu privire la regimul imunității parlamentare stabilit de protocol	9
Cu privire la distincția care trebuie realizată între ridicarea imunității și apărarea imunității în sensul protocolului	10
Cu privire la exercitarea unui drept la acțiune și cu privire la întinderea controlului exercitat de Tribunal într-un astfel de cadru	11

Cu privire la acțiunea în anulare în cauza T-346/11, referitoare la ridicarea imunității reclamantului	12
Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 9 din protocol, și cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe atingerea adusă independenței deputatului	12
Cu privire la al doilea și la al treilea motiv, întemeiate, pe de o parte, pe încălcarea „jurisprudenței constante” a Comisiei pentru afaceri juridice a Parlamentului European în materie de libertate de exprimare și de fumus persecutionis și, pe de altă parte, pe încălcarea principiilor securității juridice, protecției încrederii legitime și egalității de tratament	15
– Cu privire la natura juridică a Comunicării nr. 11/2003 și la controlul exercitat de Tribunal	16
– Cu privire la actul atacat	19
Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe încălcarea dispozițiilor Regulamentului de procedură referitoare la procedura care poate conduce la invalidarea mandatului unui deputat	21
Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului contradictorialității și a dreptului la apărare	22
– Cu privire la desfășurarea unei dezbateri în ședință plenară	24
– Cu privire la dreptul deputatului de a lua cuvântul la dezbateră prevăzută la articolul 7 alineatul (8) din Regulamentul de procedură	27
– Cu privire la celelalte critici invocate de reclamant privind desfășurarea procedurii	27
Cu privire la acțiunea în despăgubiri în cauza T-346/11, referitoare la ridicarea imunității	28
Cu privire la acțiunea în anulare și la acțiunea în despăgubire în cauza T-347/11, referitoare la decizia de a refuza apărarea imunității reclamantului	29
Cu privire la cheltuielile de judecată	30